

Сергей Васильевич Сингалевич

ЯБЛОКО

практическая философия

18+

Сергей Сингалевич
Яблоко

«ЛитРес: Самиздат»

2017

Сингалевич С. В.

Яблоко / С. В. Сингалевич — «ЛитРес: Самиздат», 2017

Книга знакомит читателя с выдающимся влиянием на судьбу семьи, Украины и братских народов понятия КОХАНИЕ (кохання) и его объединяющей роли как на уровне языков, так и на уровне семьи и общества. Тем самым автор излагает свое видение роли Украины в объединении стран и народов примером возрождения украинской семьи четырех поколений путем построения Хуторов комплексной застройки Новейшего села с созданием условий для гармоничного развития всех ее членов. Статьи изложены на русском и украинском. языках.

© Сингалевич С. В., 2017

© ЛитРес: Самиздат, 2017

ПУТЕВЫЕ ЗАМЕТКИ

на полях зошита в клітинку

З діалогу на зупинці автобуса:

...яке кохання? Мені – 65, з самого ранку я в полі, баба вдома...

– А в тебе на городі гарбуз росте?

– Ні...

– Дивно, а в сусідньому селі, бачив, росте...

Мабуть спочатку треба думати, а потім – працювати?!!

Що є колгосп, коли в державі примат приватної власності, нема директора, нема бухгалтера... От і техніку розтягли по подвір'ях.

Діти вчаться на юристів, лікарів. Самі ж по закордонах, у заробітчанстві. Адже так «приємно», коли тобі у руки кайло дали.

От і купуємо на базарі за шалені гроші штани з льону...

То з ким і проти кого воює «захід» на «сході»?

Бо там техніка не на подвір'ях, а на МТС (обнесена рабіцею Машинно-тракторна станція), де нема начальників, а кожен робить свою справу.

– І ніхто не переймається питаннями власності...

Але є врожай, і в городі нема колорадського жука...

ІСТОРИЧНА МІСІЯ УКРАЇНИ

Завершилися вибори. В ефірі «Інтера» прозвучала заява прем'єра про програму розвитку вітчизняної економіки. До написання статті підштовхнула тривала розмова з головним інженером Івано-Франківського «Родону». Провідний фахівець колишнього підприємства електронної промисловості у перспективі розвитку вітчизняної галузі бачить так звану 013-ту технологію, якою, начебто володіють західні електронні гіганти. Це дуже великі гроші і Україні такі інвестиції навіть не потрібні. При всій повазі до світових досягнень з робототехніки, широке коло потреб українців лежить по за нанотехнологіями. Північними сусідами останніми роками освоєно значну долю популярних світових взірців електронних виробів і їх підприємства готові співпрацювати з нами. Тож, першочерговим питанням сьогодення є всебічна кооперація підприємств різного підпорядкування за для спільної мети.

Отже, хоч СРСР у минулому, нам ніколи не позбутися його впливу на наше сьогодення. Можна знищити все гарне, що було в радянській освіті, в угоду гармонізації із світовою практикою і вимогами закордонних радників. Вже майже знищена виробнича база України. Основні фінансові ресурси зосереджені в приватному бізнесі. І все ж ніколи українець не буде дивитися на своїх співвітчизників очами Заходу, очами лицеміра із витонченою доброзичливою посмішкою. В Україні останніми роками чимало навчальних закладів навчають менеджменту та маркетингу, але в жодному не зроблено аналізу різниці у підході до «товару» в українського виробника і західного, якою б популярною торговою маркою він би не прикривався. Перша різниця – в філософії світосприйняття. Інша, не менша за значенням, у західному блюзнірстві, коли основні кошти виробник отримує не від фактичного продажу товару, а від його сервісу. Мало хто в Україні пам'ятає легковик «Шкода – Формен», чеське авто для чоловіка, яким так пишаються їх власники. Та став концерн «Шкода» власністю «Фольксвагена». І сідають за кермо «Октавії», «Фабії» і т.п. жінки. Бо яка жінка не полюбить швидкої комфортної їзди, коли лише на швидкості понад 200 км на годину їй вдається хоч на мить відволіктися від проблем, що звалилися на її слабкі плечі у зв'язку із шаленим безробіттям в Україні, коли на її руках і діти, і батьки (а деколи і чоловік – безробітний). От і летить Україна у прірву безодні під назвою Євросоюз та ВТО, абсолютно до них не готова, з протилежним світоглядом, і, як

більшість, бачить себе лише годувальницею і дешевою робочою силою хитрого лиса – Заходу, котрий ніколи не відкриє свої секрети виробничого маркетингу. Втім ці секрети доволі прості: розділай і володарюй, бо тільки так можна нав'язати самотнім та безпорадним і свою ідеологію, і свій «нікчемний» товар, як би яскраво він не виглядав, бо він хоч начебто новий, та все ж то дня минулого. Бо тільки українське світосприйняття дозволить дати світу нові товари, котрим зовсім не потрібні «найвищі» світові досягнення, передусім, в комп'ютерній електроніці, тому що те, що в світі споживають «вибрані», ми маємо дати всім, а це ніяке там CD чи DVD, чи Hi-Fi. Західні «вибрані» «цифру» не слухають й «мильні опери» не дивляться, а полюбляють вініл... і навіть грамофонну платівку.

Для цього в Україні і в СНД є все. Чому саме в СНД? Тому що життєвий цикл «західного» товару, як і комплектуючих, – 3-4 роки, тому як би ми не тужилися, нам у цю циклограму не вклинитися. Україна за часів Союзу була його збиральним майданчиком. Тож треба лише з розумом поставитися до всіх тих технологій, що стали нам і сусідам доступні за роки Незалежності, і дати світові приклад шляху у майбутнє. Україна чекає інвестицій. Суспільство ж є найкращий інвестор. Треба лише з любов'ю поставитися до громадян та їх проблем.

Потрібно лишень окрім логічного й абстрактного мислення застосовувати і філософське...

МОВА НАША МАТЕРИНЬКА

Стародавня приказка: «Слово – не горобець...» мала б слугувати людству на шляху до злагоди і добра. Та нажалі багатство мови кількістю синонімів слів, без чіткого визначення їх практичного застосування, веде до протилежного: розбрату, занепаду моралі і розбещеності, деградації суспільства. Та за віком – ХХІ століття, століття нових вимог, нових цінностей. Скарби історії українського народу дають нам вірний курс у майбутнє. І головними нашими здобутками є любов і кохання.

Працюючи у Службі маркетингу ДП ВО «Карпати», об'їздив всю Україну у постійному спілкуванні з людьми. І дійшов висновку, що вся суть протиріч саме у материнській мові, розмові матері із дітьми, що народжені від кохання. Нажалі не всі діти в Україні – від кохання. Бо кохання – це інтимні стосунки з любимою, оповиті ніжністю та трепотом спілкування з володаркою очей, що запали в душу з першого погляду на все життя. Та проблема в тім, що виховані матерями діти у часи буремних змагань, здебільшого без батьків, так і не змогли привнести в наш вік мужність і силу своїх батьків, їх слова. І ця проблема значно ширша питань двомовності. М'яка українська мова, мова споконвічних захисників своїх кордонів, привнесла в українські словники слово «кохатися», яке за брутальністю не поступається російському матірному аналогу, нівелюючи високість почуттів, прихованих за словом «кохання». Виховувати ж вмінню кохати треба з пелюшок. А для цього дитина б ніколи не мала б чути сварок між батьками. А це можливе лише за умов суцільних компромісів між батьками. Та компроміс можливий лише між рівними. Українська мова ж звеличує жінку-матір. Поклоніння перед її муками народження на світ нової людини возвеличено численними статуями Діви Марії на заході України. Російська мова, мова переможців, стратегів та розбудовників держави, занадто високо піднесла статус чоловіка. Отож потрібен симбіоз мов, органічне поєднання двох великих мов у єдину Державну Українську Мову, яка б дала Світу взірць сімейного порозуміння та батьківського виховання наступних поколінь прикладом взаємного шанування, любові і поваги.

Підставою для даного висновку стали численні спілкування з вихідцями Карпатських гір, для яких кохання чітко асоціюється із інтимним життям з любимою. Може саме тому стійко тримається протистояння між заходом і сходом в Україні, через розмитість понять в тлумачних словниках української мови.

ЛЮБОВ – КОХАННЯ

Світом править любов. А «кохання» – краще ?! Може це слово – абсурд поневоленої людини, яка не в силах визначити, кого любить більше: матір, яка його народила, чи матір своїх дітей. Та кохання є рушієм і гарантом щасливого руху вперед. Набуття сексуального досвіду не завжди сповнене коханням. Життя більшості посиляє випадковість зустрічі з коханням, яке вінчається шлюбом. Та довговічність шлюбу не завжди вимірюється часом життя. Із введенням інституту цивільного шлюбу почастишали розлучення. За першим коханням настає друге, третє... Та в пам'яті багатьох живе згадка про вищу радість першого кохання. Що змушує нас шукати родинність душ в коханні, в шлюбах? Відсутність усвідомлення обома партнерами самої суті душі. Душа теж матеріальна, хоч її не можна виміряти. Це особлива форма руху крові в мозку людини, вищої самоорганізованої системи людського організму, що відображає гармонію самосвідомості, гармонію любові. То ж, усвідомивши це, боріться за кохання! Що ж таке кохання? Це радість відкриття, радість розмноження, радість інтимного спілкування зі своєю статевою протилежністю. «Да здравствует любовь!» – співають російські хлопці, що тільки-но залишили школу. «Хай живе кохання!» – мають підтримати їх освічені Знанням українці. Та чи рівні ми в любові, в житті? Святі отці стверджують: «Бог створив нерівними чоловіка і жінку, бо та в муках народжує дитину, в той час, як від її зачаття задоволення отримує чоловік». То чи можуть закохані зрівнятися? Адже, доклавши працю, використавши досвід людства, чоловік може дати коханій вищу насолоду зачаття дитини. «Спільні» пологи можуть дати чоловікові відчутти всю повноту радості народження на світ нової істоти, особистості.

Хто керує нами в пошуках кохання і рідної душі? Доля? Але ж кожний з нас із випадковостей життя, в силу неусвідомленої необхідності, виводить власні закономірності, не знаючи законів випадковостей, сам, на їх підставі, будує власну долю, творить своє щастя. Щастя ж у взаєморозумінні, розумінні кожним проблем і турбот коханої людини, у взаємоповазі її почуттів, в гармонії, в музиці кохання, музиці любові. Так вчимося ж слухати музику, музику розмови, музику страждань, музику праці, музику вічності. Бо вічність – в любові. Так йдемо ж до вічності спілкуючись. Чия ж мова краща? Та, яка дозволяє вільно, без перешкод різних трактувань слів і понять, спілкуватися і слухати. Так навчимося ж слухати і розуміти кожного, а отже спочатку треба навчитися слухати себе, своє серце, свою совість!

Кожна людина прагне красивого. Найкрасивішим, на думку видатних митців, є оголене жіноче тіло. Однієї чи іншої? Та чи є сенс гарему? Краще йому протиставити трикутник самовдосконалення любов'ю і коханням. На думку чоловіків жінки є красиві і некрасиві. Здається, красивим щастя плине прямо в руки, та чомусь їх наділяють, необачно, «черствістю» душі. Так давайте, чоловіки, знайдемо ж шлях до сердець обох, подарував і собі, і нареченим радість взаємного кохання і любові.

Ідемо ж бо вперед у світле майбутнє, з любов'ю, до самовдосконалення, як людини, як особистості, як рівні Творцю, як рівні між собою в безмежному просторі Всесвіту.

ЛЮБОВ І СИЛА

Ось тільки пролунав переможний гонг поєдинку Володимира Кличка, та пам'ять повернула до початку, коли на туманному Альбіоні почастишали кулачні дуелі між претендентами на серце коханої. То чи сповнене любов'ю подружнє життя дівчини і переможця поєдинку, за перебігом якого вона спостерігала із повною байдужістю і азартом глядача римського амфітеатру? І що робити з любов'ю переможеного, адже тільки серце слабшого, в переважній більшості, сповнене справжнім коханням?

От і маємо дилему. Сила породжує жорстокість і байдужість. Безсилля, сповнене силою любові, дає людині справжню силу і мужність у подоланні життєвих перепон та захисті основ буття. Адже сила любові і справжнього кохання у взаємоповазі і шануванні кожної хвилини спільного життя.

Так дамо ж світу приклад справжньої любові. Україна, без'ядерна і безсила, сповнена поваги почуттів і наділена силою кохання, має не просто примирити ворогів, а й заснувати сім'ю народів, в якій мир і злагода тримаються на повазі і справжній любові, секс замінений коханням, тому що тільки в такій трійці є справжній сенс, бо тільки мудра жінка може жити в одній квартирі з двома чоловіками...

ЛЮБОВ І КУРОЧКА РЯБА, ЩО ПЕРЕСТАЛА НЕСТИ ЗЛОТІ ЯЄЧКА

Тішить око писанка, особливо на фоні вишивки. Що ж іще має робити спроможна до мистецтва і не дуже жінка, в якій вже повна комора і в стайні всі роботи зроблені, коли донька на видані чи щойно одружена з нелюбим 18-річним? Сиди собі вишивай: чи кептар, чи сорочку, чи хустину...

Та стали на постій рекрути, що йшли на підмогу болгарам. І почала бити доньку мати березовим прутом, щоб не стояла та з коханим односельцем, якого забрали в рекрути. Яке ж то кохання, як треба чекати любого з війська і самій ходити по горах, щоб наповнити комору, а то й сіна натягати в стайню для худоби. От і вирости у такої мами діти-дармоїди, що готові за півтори гривні видерти їй очі, як вона ступить ногою на сходинку „пижика”.

А курка знай собі клює крихти на подвір'ї та квокче на сіні. А як перестане квоктати, то і юшка дітям перепала. Смачна юшка та м'ясе не для дитячих зубок. От і радують діточок бройлерами заокеанськими, і росте в них попа замість мозку. Кажуть – акселерація?!

А на весіллі знай ллється горілочка через край. Яка дівка відмовиться від дармових 16000 грн., хіба що та, якій за 50? А чоловік? А хто його питає: поп'є, поп'є, а ще й закурить, і на цвинтар...

КОНКУРЕНЦІЯ

Конкуренція – боротьба, є поштовх до кращого, поштовх до вільного розквіту любові. Асоціації конкуренції із нелюбов'ю можливі лише на початковому етапі розвитку, коли важко надати тому чи іншому об'єкту перевагу. Відтак люба боротьба має закінчуватися любов'ю.

Конкуренція, як прояв боротьби за споживача, у вищій формі проявляється в умовах ринкового капіталізму, що призводить до надмірно широкої номенклатури однотипних виробів, особливо на рівні комплектуючих і, як наслідок, до появи заздалегідь однакових, за призначенням, виробів, наявність яких ніяк не спонукає до кращого задоволення тих чи інших потреб. Отже нема нічого спільного між конкуренцією і широкою номенклатурою однакових за призначенням виробів, мета якої забезпечити різноманіття людських смаків та уподобань привабливим дизайном, формою чи яскравим виглядом.

Надмірна концентрація уваги у отриманні дивідендів від конкуренції призводить до її загострення, що закінчується війнами і смертю, хоча натомість життя і любов мають кликати вперед до кращого задоволення потреб, до розквіту кращих взірців національних традицій, прояву вищого розуміння надто багатогранного слова – любов.

Конкуренція в коханні, як витонченому праві людського любовного почуття є одночасно і початком і кінцем, є ознакою вищого прояву любові. Взаємоповага почуттів разом із тонким відчуттям смаків і характерів із прагненням самовдосконалення підштовхують людину через

конкуренцію прийти до розуміння власної сутності, самовиховання, як вищої форми суспільного виховання людини.

Конкуренція в любові на шляху до справжнього кохання нерідко має на своєму шляху – трикутники. Інколи з них виростає справжнє кохання. З трикутників кохання виростає справжня любов і повага...

ЯБЛОКО

На підвіконні у дідуса лежало чотири яблука, одне найкрасивіше, рум'яне, гладеньке, інші трохи гірші, дець гілкою придавлене, дець трохи прим'яте, а то і зі зморшкою. І було у нього три онука, допомагали по господарству. І взяв найкраще перший, що нічого не їв крім яблук. І був за це битий іншими, хоч і був сильнішим. Та й дідусь лози добавив...

Чому? Найкраще мало б дістатися найкращому... Найкращий не той хто перший (і біля годувальниці, хто перший взяв). Найкращий той, хто своєю працею, своїм ставленням до інших, своєю доброзичливістю та ввічливістю довів усім своє „право на повагу. Отже найкраще яблуко мало б дістатися не першому... А тому, кому дадуть... з любов'ю.

ЧИ ПОТРІБНО ДАЛІ ЙТИ ШЛЯХОМ АПРОБАЦІЇ НА СОБІ ЧУЖИХ ПОМИЛОК?

Історична місія слов'ян – у побудові держави, панівною ідеологією якої став матеріалізм, заснований на марксистсько-ленінському розумінні матерії та історії. І в цьому – всесвітнє значення Великого Жовтня. 70-ти літня його переможна хода ознаменована видатними досягненнями у розвитку науки і технологій, в побудові матеріальної бази комунізму, в вихованні людини, що міркує матеріалістичними категоріями, – «людини комунізму». Процес виховання супроводжувався жорстоким ідеологічним протистоянням у суспільстві: дрібно-буржуазними пережитками минулого й розкладаючою роботою у нашому «домі» на довгих, середніх та коротких хвилях різних «свобод», «хвиль» і «голосів». Протиріччя між раціональним, необхідним та нав'язаним зовні речизмом, власництвом, стало причиною, що переважала на порозі 80-х, всезагальної депресії особистості, суть якої – в порушенні гармонії самосвідомості. Необізнаність співгромадян про революційні досягнення вітчизняної науки, в силу їх стратегічної ваги, небачений розмах військового протистояння двох світових систем, переважний упор на суспільні форми виховання й недостатня увага до складової ланки суспільства – сім'ї, призвело до наростання конфліктів во взаєминах статей. Результатом стали зростаюча кількість розлучень, побутове пияцтво. Тисячолітнє розділення на творців матеріальних благ – чоловіків і «хранительок вогнища», вихователок дітей – дружин, порушилося широким залученням останніх до суспільного будівництва. За природою, горда жінка все частіше залишалась одинокою із-за відсутності системи сексуального та психологічного виховання. Переоцінка жінкою свого впливу на чоловіка, що дісталася їй у спадщину, і, як результат, недооцінка своєї сили, в результаті чого її праця все частіше використовується на допоміжних ділянках суспільного виробництва.

Почата керівництвом КПРС Перебудова заснована на чіткому розумінні досягнутого і спрямована на «оновлення» соціалізму через усунення протиріч, що склалися у суспільстві. Найбільш гостро ці протиріччя зосереджені в Україні. І тому з такою напругою йдуть перетворення. «Реформи» очолили галичани. На очах більшості, що прогресивно мислить, «реформатори» тягнуть Україну в тину «дикого» капіталізму, знаходячись у полоні західних моральних цінностей: культу грошей, жаги наживи, власності, спокуси. Виняткова працьовитість населення західних областей ніяк не співпадає з користолобністю, так званої, «єлиту». Потяг до власності у поєднанні із низьким професіоналізмом більшості керівників призвели до руйнації виробничої інфраструктури сільськогосподарських та промислових підприємств, споживчої кооперації. Взятий лідерами Перебудови курс на впровадження ринкових відносин

ніяк не торкнувся системи оплати праці рядових працівників. Впровадження у винахідництві поняття «патент» загальмувало розвиток. Україна в уособленій «незалежності», бідна, кинулася в погоню за прибутком, «віддавшись» транснаціональним корпораціям. 10 років Незалежності ще більше загострили протиріччя, що склалися у суспільстві. Поступово населення виходить із стану гіпнозу від імпорتنих товарів, що нахлинули на ринок України, відчуло на собі експеримент дегустації продуктів приватного виробника. Криза в економіці все більше розростається.

Для України вихід із західної буржуазної ідеології тільки один – в побудові Демократичного соціалізму, як передвір'я Комунізму. Усіпільнення землі і засобів виробництва через державні підприємства неминуче з впровадженням на них прогресивної трирівневої системи оплати праці з комп'ютерним обліком рівня заробітної плати, в основі якої усереднена тарифна ставка і дві премії, кожна з яких втричі більше тарифної ставки, з умовою звільнення цих підприємств від податку на прибуток. Система базується на п'ятирівневій градації: «учень», «спеціаліст», «менеджер», «конструктор», «босс», при цьому кожна системна градація додатково складається з трьох рівнів: «звичайний», «на рівні світових досягнень», «на рівні винаходу». Останній рівень попередньої градації може перевищувати другий рівень наступної вищої градації системи оплати праці. Перші дві градації охоплюють ряд рівней заробітних плат колишніх підрядних працівників (сільськогосподарських та промислових працівників), при цьому ручна праця оцінюється вище механізованого, основним же критерієм оцінки діяльності працівників вищих трьох градацій системи стає механізація та автоматизація ручної праці (поступовий перехід з ручної праці на механізований (автоматизований) передбачає зростання норм виробітку певним працівником). Трирівнева система контролюється радами спеціалістів, начальників підрозділів, директорів і передбачає відповідальність за допущені промахи у роботі, мотивоване стимулювання своєчасного усунення недоліків у роботі та сильний фінансовий поштовх к творчому ставленню до праці або звільненню з посади на користь кандидата з ринку праці. Система повинна впроваджуватися на державних промислових і сільськогосподарських підприємствах, в державній споживчій кооперації та торгівлі, у всіх бюджетних установах. Впровадження даної системи оплати праці дозволяє відродити роль робітничого колективу у досягненні високої рентабельності підприємства при умові творчого підходу служб маркетингу й менеджменту, із впровадженням держзамовлення на окремі види продукції і частковим державним фінансуванням, а також прозорого в очах колективу підприємства руху коштів. Комп'ютерний облік здійснює щоденну фіксацію наявності премій і щомісячний підрахунок нарахованої заробітної плати конкретного працівника.

Маркетинговий аналіз ринкової ситуації в Україні, СНД і в світі свідчить, що в нашій оновленій державі повинна виготовлятися і постачатися на внутрішній ринок та на експорт в першу чергу продукція найвищих технологій, котрі є надбанням Росії, як правонаступника колишнього СРСР. З урахуванням відсутності в нашій свідомості гонитви за надприбутками і, як першопричина, безкорисливість в ціноутворенні, турбота про власну безпеку при збереженні проголошеної незалежності в умовах антогоністичного протистояння світового капіталу зриває до необхідності вийти з ініціативою створення Союзу Суверенних Свобідних Республік.

МАРКЕТИНГ – ЯК ФІЛОСОФІЯ

1. Ф. Котлер про сучасний ринок

– В галузі стандартизованих споживчих товарів концентрація дистриб'юції значно зросла. Канали розподілення сконцентровані в руках декількох дистриб'юторів, які мають велику владу.

– Відбувається скорочення кількості конкурентів при зростанні кількості торгових марок. Багатонаціональні компанії та корпорації захопили владу.

- Випуск нових брендів коштує недорого. Динаміка випуску нових марок в даний час прискорюється. Час життя нових товарів на ринку скоротився.
- Процес виробництва настільки ефективний, що заміна виробу стає дешевше його ремонту. Це ще більше прискорює темп випуску нових товарів.
- Цифрові технології спровокували революції на багатьох ринках.
- Зростання кількості патентів та товарних знаків призвело до зростання конкурентності ринків.
- Товарні категорії насичені різноманітностями.
- Ринки фрагментовані на малі ніші, які менш прибуткові.
- Рекламна насиченість дійшла найвищих рівнів, а фрагментація засобів інформації затримує вихід на ринок нових товарів.
- Споживачі стали більш вибірковими, вони дедалі частіше ігнорують комерційні комунікації. Єдиний шлях приваблення їх уваги – новизна.

(Котлер Ф. Маркетинг XXI века. СПб, 2005г.)

Висновки:

- Товарний підхід у світовому маркетингу на порозі кризи.
- Не все зазначене можна віднести до українського маркетингу.
- Швидка заміна моделей на ринку комплектуючих веде до морального старіння ще досить нових товарів, а відтак і до значного зростання цін на ремонт останніх.
- Цифрові революції багатьом затьмарили очі. Аналогові технології зарано відкидати в утілю.
- Модель ринкових відносин «товар – гроші – товар» не всіма українськими споживачами позитивно сприймається.
- У погоні за європейським (тобто світовим) рівнем життя «сім'ю» замінили «родиною».

2. Український маркетинг

– Товар – є послуга, тобто тільки те може бути українським товаром, що несе послугу людині, а час життя товару має дорівнювати терміну необхідності в послугі. («Маркетинг починається з аналізу потреб, які задовольняють товари і послуги» Ф.Котлер) Сучасний ринок – це суцільна сфера послуг, тільки на деяких проміжних етапах послуга замінюється товаром. Однак в Україні всі працюють окремо: і виробничники, і маркетингологи, і продавці, всі пропонують свої послуги і хочуть за них відразу оплату. Перші, не знаючи ринкових потреб, під тягарем стандартизації не можуть розробити технічне завдання (ТЗ) на новий товар, інші – навпаки, не знають як. Треті – торгуючи імпортованими товарами, й зовсім не ламають голову над українським виробництвом, підшукуючи в Інтернеті шляхи задоволення потреб споживачів. І хоча український споживач здебільшого незаможний, йому пропонується переважно те, що дорожче (наче за відсутністю альтернативи).

– Світ на порозі втрати довіри як рекламі, так і виробнику, незалежно від того, за якою товарною маркою він ховається, адже багаторічний маркетинг привніс в наше життя стільки фальші та неприхованого обману, що навіть корифеї маркетингу заплуталися в путах власного блуду.

– Ринок України – це боротьба двох філософських поглядів на товар, послугу і споживача, а в цілому і на світоустрій, державницькі засади, силу і слабкість грошей і капіталу.

– Криза в українській економіці настала через слабкість власної віри, через невміння, а то – і небажання мислити мозками замість мислення головою (в першому випадку людина мислить філософськи, в іншому – стереотипами).

– Цифра чи аналог? Колишні полівінілові платівки начебто анахронізм? Та це тільки для неосвічених. На сучасному лазерному програвачі з них відтворюється звук класу High-End. Наразі очікується поява на ринку вінілових DVD-дисків. Отже CD, як і цифрове відео – це

ринкова примха для викачування грошей з недалекоглядних споживачів. Ще й досі успішно конкурують аналогові та цифрові комп'ютери в залежності від задач, що ними вирішуються.

– Чому вчать маркетологів? Переважно економіці, а бажано викладати і загально-технічні знання, або, хоча б, вміння обґрунтовано формулювати вимоги до нового товару. Саме за маркетинговими фірмами, а їх в Україні стає дедалі більше, стоїть доля об'єднавчої роботи, як інноваційної, так і заощадливої, інвестиційної (через прибуткове вкладання накопичених в Україні та за її межами капіталів).

– В Україні безодня історичних традицій та наукової спадщини віків, і, найголовніша, козацька сім'я, до якої ми маємо повернутися, через виховання в кращих традиціях минулого, перш за все учнівської молоді, шляхом досконалого поєднання спільного та окремого виховання. Чого вартує гімназійне навчання за програмою кадетських училищ у відсутності виховання дисципліни? Може краще всіх хлопчиків в період з п'ятого по дев'ятий класи навчати в нахімовських чи суворовських корпусах військового типу, де поза звичайною шкільною програмою викладаються танці та музика, малювання та естетика, етика та інше, дівчаток же в цей час навчати за гімназійною програмою?

– Вже тепер варто розробити українську Програму міського та сільського градобудування, за якою збиралися б дванадцятикімнатні квартири сімей майбутнього з наданням житлових кредитів із правом спадщини.

– Військові технології цивільному населенню. Колись могутня армія України своїм озброєнням ще й досі є носієм передових наукових розробок. Лише назви: кевлар, нанокераміка, спецметалоконструкції, спецалізобетон – чого варті? Все – зроблено в Україні. В той же час, нарощування обсягів виробництва композитів та спецтехнологій дозволять суттєво їх здешевити та покращити стан наших виробництв, наших шляхів, нашого будівництва, наших транспортних засобів, іншої продукції.

– Соціальні підприємства. На сучасних західних виробництвах дуже високий рівень автоматизації та комп'ютеризації, де праця робітників використовується на обслуговуванні автоматики та на заключних операціях регулювання, що значно знижує собівартість. Такий рівень роботизації українським підприємствам навряд чи потрібний, особливо коли безліч незайнятих рук. А ще велика кількість інвалідів. Підприємства інвалідів – невеличкі та досить специфічні. Інша річ коли на великому підприємстві мало не половина робітників – інваліди. Сучасні технології, якими здавна володіє Україна, дозволяють створити робочі місця для інвалідів як в механообробці, так і в складальницькому виробництві. Такі підприємства можуть створюватись по одному на область чи район і забезпечуватись першочерговими інвестиціями.

– Ремонтопридатність продукції українського виробника має відповідати меті створення і шляхам збуту-продажу товару, та розповсюджуватись на всі товари довготривалого користування.

– Збут-продаж товарів. Зазвичай збут товару має здійснюватися шляхом прямого чи дистрибутивного продажу, в тім числі і з використанням електронного продажу з використанням Інтернету. Та все ж дедалі частіше український споживач схиляє виробника до відвантаження продукції в обмін за сплату щомісячних (щоквартальних) відсотків доходу, переважно протягом всього терміну експлуатації товару.

– Ціноутворення переважно складається з собівартості, надбавки та ПДВ, але у випадку відвантаження за відсотки доходу ціна може бути збільшена вдвічі, чи навіть втричі під час визначення розміру відсотків. На українському та країн СНД ринку слід постійно відшукувати методи зниження собівартості або вести ретельний облік витрат.

– Гарантія-сервіс – невід'ємні поняття. Переважна більшість українських виробників прагне зменшити термін гарантії та дистанціюватися від сервісу, хоч ринок вимагає робити

все з точністю до навпаки. Вихід – в стажуванні представників дистриб'ютора на підприємстві виробника та активна участь до кожного звернення з боку споживачів.

– Безвихідь виробничників – у несприйнятті більшістю керівництва підприємств маркетингових стратегій, у міркуваннях про великі обсяги виробництва при відриві від реальних шляхів залучення капіталовкладень, особливо на державних підприємствах, у знеціненні інтелектуальної праці, недооцінці ролі інновацій.

– Нема кращої реклами, ніж гарний відгук споживача. Нема гіршого, ніж недовиконання умов поставки чи контракту, особливо коли споживач схильний до тебе.

– Український виробничник має мати тісний контакт зі споживачами, приймати участь у семінарах потенційних споживачів, вести взаємне листування чи діалоги, бути активним в розвитку плідної співпраці.

Висновки:

Українські виробничі підприємства далекі від маркетингу, часто-густо вовтузяться на межі виживання, проїдаючи залишки основних фондів, і фактично відірвані від сучасних ринкових проблем та досі не оправилися від обвалу імпортованих товарів.

Не всі пророцтва корифеїв маркетингу відповідають дійсності.

Українські ринкові партнери знаходяться у стані самоізоляції, ніхто не наважиться взяти на себе участь створення справжньої компанії по розробці і впровадженню нових товарів на існуючих підприємствах із залученням інвестиційних капіталовкладень.

Дуже низький рівень інноваційної діяльності на підприємствах, знецінено інтелектуальну працю, нема фахівців для чіткого відсіювання та пошуку привабливих інноваційних рішень.

В керівництві вітчизняних підприємств мало підготовлених топ-менеджерів, здатних на засадах традиційного маркетингу згуртувати та скоординувати роботу підрозділів і служб.

Ринкова етика досі ще не увійшла в службову діяльність як рядових фахівців, так і керівництва.

Шлях вперед не в «латеральному» маркетингу чи «латеральному» мисленні, а в філософському осмисленні довколишнього середовища, широкій інновації і залученні капіталовкладень.

УКРАЇНСЬКИЙ ШЛЯХ РЕАНІМАЦІЇ ВЛАСНОГО ВИРОБНИЦТВА

Ринкове виробництво сучасного західного світу цілковито пронизано ідеєю «ненав'язливого» сервісу. Суцільні ноу-хау, повна відсутність уніфікації, і жорстка конкуренція передбачають повну незграбність споживача. Короткий виробничий цикл любого виробу, на заміну якого приходить на ринок інколи майже такий самий, за споживчими властивостями, виріб, спрямований на отримання основних дивідендів від сервісу. Адже різниця між виробами завжди матиме суттєві деталі, наявність яких – мотивована прагненням нав'язати споживачу послуги сервісу, вартість яких по закінченню виробничого циклу завжди збільшується у десятки і сотні разів. З цим же пов'язано і використання у виробках комплектуючих із коротким виробничим циклом. Чим складніший виріб: хоч побутовий, хоч виробничого призначення, тим більше в ньому деталей і вузлів, орієнтованих на послуги сервісу. Вузька спеціалізація більшості світових виробників комплектуючих під виглядом кращого задоволення потреб споживача через прагнення інтеграції доводить до абсурдно широкої гами виробів, мета якої підняття ціни і унеможливлення заміни для запровадження нового витка спіралі сервісу.

Що може дати світу Україна? В першу чергу справжніх маркетингологів виробництва. Маркетинг – як перша освіта – «наука продавця». Маркетинголог виробництва – це кваліфікований виробничий спеціаліст навчений мислити стратегічно в інтересах України, свідомість якого пронизана турботою про майбутній розвиток сім'ї, суспільства, світу...

Прагнення підняти з колін економіку України передусім пов'язане з долею вітчизняних підприємств, в першу чергу тих, що сформували світовий імідж України часів СРСР. Це виробництва радіо і електротехніки, механоскладальні і ремонтні. На відміну від західної уніфікації технічних рішень ми маємо протиставити наскрізну уніфікацію готових виробів при повній свободі вибору технічних рішень, головним критерієм для яких має стати мінімальна складність і максимальна ремонтпридатність із використанням максимально звуженої номенклатури силових активних елементів, в першу чергу виробництва електронних підприємств СНД (з подальшим їх збиранням на відновлених підприємствах України). Орієнтація за часів СРСР на широке застосування комутаційної апаратури має бути майже повністю перенацілена на застосування безконтактної (в першу чергу силової) електроніки й схемотехніки.

«НІ МІСТО – НІ СЕЛО»

Обмірковуючи майбутнє будівництва, працюючи над проектом компактної забудови автономними будинками, доходжу до твердої впевненості, що які б гарні мегаполіси нам не нав'язували іноземні фахівці від архітектури та містобудування, їм і послідовникам ніяк не урозуміти, що у майбутньому нас чекає не суцільна комп'ютеризація, автоматизація та безмежний комфорт із роботизованою прислугою, а праця у задоволення, коли одні працюють на великому підприємстві, інші на малому, коли на роботу і з роботи возять мікроавтобусами, коли працюють інваліди і для цього створені необхідні умови, коли регіонами і селищами курсують тролейбуси. Мала механізація і автоматизація прийде на допомогу селу і поважатиметься неважка ручна праця на виробництві. Настане час, коли «хуторське» житлове будівництво прийде на заміну «мікрорайонному», коли житло для сім'ї 3-х – 4-х поколінь стане привабливішим за одно-двох- чи трикімнатні «клітки» із повною ізоляцією від родини. Хутір з трьох п'ятиповерхівок, для п'ятнадцяти сімей кожна, матиме тролейбусне сполучення з містом і іншими селами. По мірі повної відмови від природного газу в житлових будинках, розвинення власної української електронної промисловості побутових приладів, електроніки і електрообладнання із живленням від мережі постійного струму, серійним випуском вітчизняними підприємствами промислових взірців пристроїв нетрадиційного отримання електроенергії, Україною пройде справжня еволюція міста і села. Присадибне господарство у сьогоdnішньому вигляді відійде у минуле, а дрібне автоматизоване молочно-товарне виробництво стане супутником мало не кожного «хутора». Буде створено всі умови для дружнього і щасливого проживання у квартирі з дванадцяти кімнат, трьох ванних, трьох туалетів, сауни, великої кухні і холу, для спільного проведення часу біля екрану, чи за гімнастикою, чи за святковим столом великої сім'ї від діда до правнука, від прабабусі до правнучки, і кожний «папа», за традицією українського козацтва Кубані, як батько і люблячий чоловік, що досяг 50-річного віку, отримуватиме можливість створювати власну окрему сім'ю 3-х – 4-х поколінь із новим сімейним житлом і «сімейним автобусом». Прийде час сумлінної праці в умовах п'ятигодинної триденки, і облуді, припискам і шахрайству не буде жодного підґрунтя, час – коли моральність сім'ї поважатиметься і суспільством, і культурою, і мистецтвом, час коли багатогранний творчий розвиток кожного стане складовою творчого і культурного злету регіону, країни, світу...

НОВІТНЄ СЕЛО УКРАЇНИ

Село сьогодення, як основна складова українського суспільства, віддзеркалює чи не гірші його тенденції. Перш за все – це високий рівень смертності: рідко яка родина має понад три покоління прямих родичів. Демографічна криза сформована й низьким рівнем народжуваності. Діти народжуються переважно у молодому віці, при тому рідко – більше двох. Суспільною традицією не підтримується народження нових поколінь дітей у віці батьків 40-50 років.

Сучасному селу притаманний низький рівень зайнятості через руйнування системи споживчої кооперації із її заготівельними пунктами і підприємствами по виробництву товарів з сировини сільськогосподарського походження, а також в силу закриття філій міських підприємств, на які покладалися заготівельні функції й виготовлення комплектуючих, що не вимагали складного технологічного обладнання. Та найбільш болючою проблемою села досі залишається низька якість життя через розвал соціальної сфери та відсутність, в більшості сіл, елементарних комунальних послуг, як то водопроводу чи каналізації. Не кажучи вже про опалення чи гаряче водопостачання. В силу розкиданості на великі відстані особистих господарств – селам характерні значні інфраструктурні проблеми, передусім – транспортні. Принципи самостійної індивідуальної забудови на селі, що закріплені державними стандартами, призвели до забудови значної території сіл господарськими спорудами, при низькому рівні механізації і автоматизації присадибних господарств. Сучасному українському селу характерне використання важкої фізичної праці, через що молодь й покидає село, і батьків.

До значного ускладнення побутових проблем призвела й реформа освіти в Україні. Повернення до родинного виховання підростаючих поколінь через перенесення державних форм виховання на рівень сім'ї, які у період розбудови радянської держави були нав'язані суспільству і мали значні перекоси, особливо в плані зв'язку поколінь, збереження ремісничих чи творчих традицій, піклуванні молодшими та пошаною літніх родичів та батьків. Основною ж проблемою, що визріла в українському суспільстві – це проблема піклування та турботи. Загальна байдужість як на рівні родинних зв'язків, так і на рівнях більш високої владної ієрархії, особливо на фоні пропаганди культу індивідуалізму, що всі роки Незалежності прагне нав'язати українському народу західне співтовариство у купі з «ринковими» реформами призводить до зведення високих парканів, як між сусідами, так і в душах, у тому числі й близьких родичів.

Саме на подолання наведених негативних тенденцій й спрямована Загальнодержавна соціально-економічна програма «Новітнє село». Її основний пріоритет – піднесення якості життя на селі вище рівня міського: коли близькість до природи, при високих екологічних стандартах і всебічному використанні відновлювальних джерел енергії, залучення вищих досягнень у сфері автоматизації і механізації як у великих господарствах, так і в особистих, створює передумови привабливості сільського життя для міських членів родин задля відновлення родинних форм співжиття у комфортних умовах добросусідства і взаємоповаги.

Економічна складова Програми полягає у створенні виробничих засад для серійного зведення у селах України «хуторів комплексної забудови», до складу яких входять автономні багатоквартирні будинки на 45 сімей чотирьох поколінь у комплексі з молочною міні-фермою на 45 дійних корів та міні-заводом переробки 1000 літрів молока, щодоби, у повний асортимент продуктів першої необхідності: масло селянське, сметана, сир, молоко пастеризоване, кисломолочні продукти і сир твердий. Автономні будинки на 15 квартир оснащені вітряними та сонячними генераторами енергії, комфортабельними ліфтами зв'язку між зимовим садом з оранжереєю мансардного поверху із паркінгом і технічним поверхом з заготівельними коморами, виробничими майстернями, учбовими кімнатами гурткової роботи та залами спільного дозвілля. Концентрований біогаз від біохімічних реакторів каналізації будинку стане паливом газових плит кухні квартир та джерелом гарячої води для кожної водогрійної колонки ванних кімнат квартири. Високоєфективне електричне інфрачервоне опалення у комплексі енергоощадних технологій будинку на століття збереже тепло родині. Захищене патентами України новітнє будівництво забезпечить створення великої кількості робочих місць у промисловості, у тому числі й за місцем проживання.

За Національним Планом дій на 2013 рік указом Президента України намічено розробку, обговорення та прийняття Концепції розвитку сільських територій на період до 2020 року. В Адміністрацію президента, Міністерство агрополітики і продовольства, Міністерство

соціальної політики, Міністерство промислової політики, Міністерство регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства та Національній Академії аграрних наук направлені пропозиції щодо концепції Загальнодержавної комплексної соціально-економічної програми «Новітнє село через децентралізацію трудових ресурсів регіону» із викладенням наявних законодавчих перепон створенню і ефективному функціонуванню Технопарку «Новітнє село», який мав би забезпечити практичну реалізацію Програми новітнього житлового будівництва на селі. Департамент регіонального розвитку Мінагрополітики висловив підтримку, ув'язавши можливість реалізації положень Концепції із завершенням реформи місцевого самоврядування. Відповідно до останньої редакції Стратегії розвитку аграрного сектора економіки України на період до 2020 року основними виконавцями Програм розвитку сільських територій Уряд бачить «селоутворюючі» агропідприємства та й концепція реформи місцевого самоврядування має за мету об'єднання сільських громад. Однак для реалізації Програми «Новітнє село» зусиль сільських громад недостатньо. Адже коло практичних питань за Програмою виходить далеко за межі компетенції і органів місцевого самоврядування, і окремих Міністерств...

УКРАЇНА ГАРІ ПОТЕРА

Чітке усвідомлення реалій сьогодення видатною жінкою на ім'я Джоан Роулінг дозволило їй знайти шлях до сердець юних членів майбутнього світового суспільства через безліч образів, якими так наповнене життя і навчання Гарі Потера та його друзів у Школі Хогварду. Та байдужість значної частини їх батьків до долі своїх дітей через начебто старший віковий ценз, а насправді нерозуміння причин такої шаленої популярності книги і її екранізацій, а тому й ненавмисне поширення пліток про якийсь такий негативний вплив їх на свідомість дітей. Небажання тиснення на волю дорослих із усвідомленням дійсної вартості прокатних ліцензій, ускладнених примусовою українізацією, вимагає зосередження уваги на груповому вихованні майбутніх батьків через «домашній перегляд» вже існуючих екранізацій, із проведенням відкритих семінарських занять після цього.

Складність і неоднозначність сприйняття довколишнього світу дорослими і 12-тилітніми членами суспільства фактично розбили нашу країну на два табори: читаючих та разом з Гарі прямуючими стежками його чарівної країни і «маглів», що оточують і нас і Гарі, сповнених до них своєю байдужістю. Разом з тим, саме світ чарівників Гарі та його друзів безпосередньо пов'язаний з Україною, Прикарпаттям, бо що може бути ефективніше за правильний підбір слів при правильному і тактовному зверненні. Чи нема цим словам казкових аналогій? Бо школа правильного розуміння і застосування слова «кохання» саме тут!!!

УКРАЇНА І СВІТОВИЙ ДЕМОГРАФІЧНИЙ ВИБУХ

«Людам нравится делать новых людей» – співають хлопці однієї групи. В цьому і є Божий промисел, сенс життя.

Філософія європейців, побудована на більшому достатку і турботі, дещо стримує світову тенденцію до демографічного вибуху. Світ начебто безмежний, та покинути Землю не так то легко. Одиниці витримують передстартову підготовку на центрифусі при незначній кількості обертів, але людина через свою свідомість здатна до самовдосконалення. Тисячоліття розвитку не пройшли дарма. Мудрість Аристотеля чи Леонардо Да Вінчі мало поступається людям сьогодення – заважають комфорт і гроші, легкість отримання яких багатьом затьмарює очі. Та сьогодні людство має всі підстави для кращого майбутнього розвитку, бо Східна Європа, консолідуючись з братами по всесвітньому соціалістичному «експерименту», має дати світу модель нового суспільного життя, в якому продуктивне і рентабельне виробництво із кращою

світовою якістю і половиною китайської ціни, завдяки творчій думці українця, забезпечить відродження сім'ї із кращим поєднанням суспільного і батьківського та дідівського виховання, зробить доступним всім кращі взірці освіти «вибраних» минулого, забезпечить сім'ї і новими «автономними» п'ятиповерхівками і «автономним» транспортом для прогулянок вихідними дикою природою замість походів до взірців неволі – зоопарків, аби навчати нове покоління не прикладам звірячих стосунків із ґратами – а любові до звірів як до ближніх своїх. Роки перебудови у погоні за ласими міськими грошима і комфортом майже опустошили українське село, хоч дехто завдяки еміграціям «відгромадив» поряд із «літньою кухнею» «європейську оселю» ще більш гостро піднявши проблеми українського села. Досвід прибалтів із їх хуторами в перекладі на український менталітет має дати світу модель українського села із компактною забудовою «автономними» будинками «хуторків» із тролейбусним сполученням з відселенням до них «досі дихаючих викидами підприємств» міських мешканців, а зближення, завдяки сучасним молочно-товарним комплексам і сільськогосподарським підприємствам, села і міста стане реальністю.

Відтак, в першу чергу потрібно товар зробити послугою, бо тільки таким чином має формуватись «життєвий цикл» того чи іншого виробу. Не погоня за надприбутками, а справжня турбота про людину і «братів наших менших» має стати стимулом праці в майбутньому, хоч, завдяки «українській» думці і співпраці з братами, надприбутків не уникнути. «Турбота про своїх» для всіх – залог успішного просування української продукції по світу.

Не запозичення у світа моделей підприємництва, а через регіональне з'єднання державного і приватного капіталу з метою високоприбуткового виробництва із впровадженням виробленої продукції в першу чергу у власному регіоні в комплексі із глибокою кооперацією із виробниками України і СНД, із залученням до плідної роботи задля спільної користі інвалідів і пенсіонерів, зі справжньою турботою про них, дасть поштовх до розвитку нових напрямків будівництва і вдосконалення транспортних засобів і засобів пересування, а широке застосування низьковольтних електричних систем опалювання підніме на ноги українську електроніку і виробництва високих технологій. Не уникнуть розвитку і українські виробники сучасних ліфтів через використання вентильних реактивних двигунів і виробники автобусів, вантажівок і легковиків чи залізничного транспорту.

Не самообмеження українською державною мовою, яка за природою нівелює особистість, а широке поширення і спільний розквіт братніх мов не лишень підніме на вищий щабель самосвідомість українця, а згуртує всіх задля мети кращого життя, добробуту і виховання молоді. Широке пропагування девізу «не треба їсти своїх молодших друзів» не тільки сприятиме розвитку виробництва української харчової промисловості, а й дасть поштовх гармонічного співіснування дикої природи із суспільством з усуненням ворожнечі і злоби передусім у нас і наших дітей. Українське кіно має стати багатомовним, сучасні технології кіновиробництва та його тиражування дають можливість в паралельних залах демонструвати фільми різними мовами чи мовою «на замовлення», а існуючі високі технології українських виробників завдяки новітнім досягненням світової техніки можуть дати світу власний взірець українського кінотеатру, який здатний в кращих традиціях нашого світосприйняття відтворити атмосферу фільму як в затишному залі так і на польовому стані.

Західній моделі котеджу маємо протиставити власний взірець будинку без газу, з технічним поверхом з оранжереєю, з підземним паркінгом, і ліфтами нового типу, із квартирами для повної сім'ї, де за рахунок сучасних технологій гармонійно житимуть і батьки, і онуки, спільно відпочиваючи, зайвий раз не турбуючи іншого, в теплих стосунках із співмешканцями, разом створюючи добробут «як для себе» для всіх.

Шляхом наведення порядку у власному домі – Україні розбудовуючи її без чвар і образ за минуле, бо всі ми Божою волею кинуті у «котел» саморозвитку, в якому вже нема готових рецептів (відкритих чи прихованих), дамо краще життя і собі, і батькам, і майбутнім поколінням.

ням, піклуючись не про демографічний вибух, а про подальше самовдосконалення в любові, бо тільки через любов нас прийме Всесвіт.

ЧИ ДОВГО ЩЕ УКРАЇНЦІ БУДУТЬ «ДОСЛІДНИМИ КРОЛИКАМИ»?

Україна відзначила 10-річчя «незалежності». Що сталося з нею? В Україні беззастережно хазяйнують Світовий банк і МВФ, на кожному кроці ростуть нові інститути, що готують маркетологів. Нас готують до ринку. Понад десять років я працюю в службі маркетингу на державному підприємстві по випуску радіоапаратури. Неодноразово стикався зі щойно вирощеними «спеціалістами» з маркетингу, їх викладачами. Що знають вони? Вміють рахувати прибуток і рекламувати. І знають головний постулат винайденої на Заході «науки» – маркетинг: «покупця треба так зацікавити моїм товаром, щоб він думав, що саме цей товар йому потрібен, що без нього він жити не може». Товаром же в ринку є все: продукція сільгоспвиробника і промисловця, любов, душа і навіть матір (і земля). Прилавки наші завалені різною радіоапаратурою. На кожному кроці закликають до поширеного у всьому світі «ефірного радіомовлення». Інтернет сповіщає про підготовку до новітнього світового досягнення – цифрового радіомовлення на довгих, середніх і коротких хвилях, що дасть якість звуковідтворення на рівні сучасних УКХ радіоприймачів. Не думайте, що цифрове задоволення Вам обійдеться дешево. Захід любить гроші. Та в середині 80-х років в СРСР на сторінках «Радіо» з'явилися перші публікації по синхронному детектуванню при радіоприйомі на середніх хвилях і в проводовому (най дешевшому по затратах) радіомовленні з високою якістю прийому. Про нього замовчують, викриставши ідею для цифрового. В цьому ефективність власника на новітні технології і засоби виробництва, на інформацію і прибуток. В цьому ідеологія «вільного» (від совісті) Заходу. Цю ідеологію нам нав'язують...

До Великого Жовтня 1917 року в світі панувала і правила ідеалістична буржуазна ідеологія. Та віра в краще майбутнє дала світу інший погляд на історію. Створення першої в світі держави трудящих започаткувало переможний поступ нової матеріалістичної пролетарської ідеології, що дав надзвичайно високий імпульс в світовому русі вперед, до комунізму. За роки Радянської влади було збудовано матеріальну базу і, головне – виховано людину матеріаліста, людину комунізму. З усвідомленням цього розпочата Перебудова, сенс якої – здолати протистояння в суспільстві, нав'язане боротьбою ідеологій. Ця боротьба йде й досі, після «холодної війни», в ефірі і на сторінках газет, в магазинах і на базарі, в сім'ї і в душах кожного. Та дух матеріаліста не зламати! Віра в світле майбутнє людства, в комунізм, в рай для людини праці переможе.

Сімдесятирічний переможний крок матеріаліста дав світу велике Знання, хоч і не всі новітні досягнення радянських вчених і науковців відомо широкому загалу в силу їх стратегічної значущості. Усвідомлення краю протистояння, межі самознищення спонукало до Перебудови. Нетвердість віри в Комунізм тягне нас в забуте минуле. З 80-х років минулого століття світ стоїть, топчеться на порозі комунізму, чекає доки ми, українці, дійдемо примирення між заходом і сходом у власній «незалежній» державі. Доки ще нам «на власній шкірі» проводити досліди власної зневіри в омріяні ідеали добра і справедливості?

Суттю руху вперед до кращого є єдність і боротьба протилежностей. В ній вищий сенс «боготворіння». Роман минулих цивілізацій «Про бога Ісуса» відзначив своє двохтисячоліття. Боязливість невідомого як страх перед укусом змія збудоване релігією в образі Зла. Віковою історією доведено, що добро перемагає зло. Істинна доброта – ознака людини праці, людини творця. Вона в її душі. Не розуміючи поняття «душа» люди знову потяглися до Бога, до його проповідників, до церкви. За «відкупленням гріхів» людина, що страждає, шукає розради. Душа ж – це гармонія самосвідомості (усвідомлення свого знання, морального обліку і інтересів, ідеалів і мотивів поведінки, цілісної оцінки самого себе як чутливої і мислячої істоти,

як діяча), або простіше – душа то є любов. Життя, рух синтезу і розмноження, для людини зіткане з випадковостей. Більшість не знає їх законів. Кожний, з випадковостей, робить, в силу неусвідомленої необхідності, свої висновки, а на їх підставі виводить власні закономірності своєї долі. Релігійна передначертаність з упованням на «милість божу» декому «допомагає». Та людина – мислитель, творець знаходить відряду в колі друзів. А за їх відсутністю, на сьогодні, їй не допоможе навіть Бог. Бо розрада коштує дуже дорого. І несуть останнє, під тягарем важкої праці, необізнані, зневірені до церкви... І дере греко-католицька церква, авангард католицизму на споконвічній землі православних русинів, «сім шкур» з кожного пастиря. Католицизм – це «кожний виживає поодиноці». Що ж спільного між унією і православною церквою. Трактування Бога як святої трійці, зрозуміти поняття якої неможливо без усвідомлення поняття «святий дух», сенс якого в звичайній бесіді отця з сином, при якій від старшого до молодшого передаються і погляд, і поведінка, і мова в вустах. В той же час уніатські священики стверджують, що Бог – то є деякий абсолют (незалежний, необмежений). Матерія (безмежна множина любих властивостей, зв'язків, відносин і форм руху) ж як і Всесвіт безмежні. Трактування ствердження «необмежений необмеженого» таке ж абсурдне, як і вислів «біліший за біле» чи «чорніший за чорне». Якщо нема абсолютного, то нема й бога. Якщо ж він є, то це людина, може і в образі Ісуса, як твердять православні, у крайньому разі не його, Ісуса, намісник, а звичайний пастир, що вважає себе рабом божим. Та «все в світі відносне» як стверджує загальна теорія відносності Великого Ейнштейна. Життя – це смерть (Ф.Енгельс) і не може бути вічного життя. Народжуються і вмирають зірки, народжуються і вмирають комахи, час життя так само відносний з розмірами об'єкту і умовами життя.

«Спочатку було слово»... Ні! Хтось мав його висловити, бо ідея і матерія – єдине ціле, ідея це теж матерія.

Доленосність України, української сім'ї працелюбних народів, сім'ї освічених батька і матері, сім'ї жінки і чоловіка, прагнучих щастя своїм дітям обумовлена історією, часом. Миротлюбність українця, що століттями горбавив спину на чужого і свого пана, висвітлена в творах видатних митців: Котляревського, Лесі Українки, Тараса Шевченка, Івана Франка, Михайла Коцюбинського, Бориса Олійника, вражає своєю національною гордістю. Ця гордість – гордість революціонера і борця, гордість трудівника ще чекає всесвітньої слави перемоги над собою. Бо наше глибоке падіння, наша розруха, наше зубожіння – в нас самих, у втраті почуття гідності під навалюю закордонного «хламу» на наших прилавках, під тягарем включеного «на всі оберти» механізму задурювання західної ідеології. Наша повага до жінки-матері, жінки-трудівниці «раптом» померкла під навалюю західної моралі, західної зневаги до «слабкої статі». Раптом всім захотілося багатства, грошей і нічого не робити, кинувши напризволяще жінку-матір із своїми діточками, відсторонивши її від продуктивної праці, від політики. Зупинено рух в подоланні проблем сім'ї, почастішали «бесіди» чоловіків із чаркою, дедалі більше стає самотніх «сильних» жінок, матерів, вихователок, інженерів, науковців, красунь.

Нас тягнуть в Європу, в стан загарбників. Невже нас нічого не навчила історія народів світу. Одні жили за рахунок колоній (Англія, Франція, Іспанія і Португалія), інші гнобили сусідів (Австро-Угорщина, Польща, Німеччина), вікінги (скандинави) – грабували набігами з-за моря і північних лісів перших і других. Миром «помазані» православ'ям русини йшли до інших з миром. З миром йшов Суворов за Альпи, допомагаючи поневоленим братам-слов'янам Болгарам та Югославам. З миром прийшли радянські слов'яни й в Афганістан, та Америка нав'язала їм війну з маджохедами і талібами. То чому ж нам не живеться з Братами й Сестрами і так кортить до «цивілізованих» експлуататорів, які навчені Великим Жовтнем і змушені були «соціалізувати» свої суспільства. З усвідомленням власного «я», творячи для себе й інших, ми разом здатні дати світу значно більше, ніж можемо в нього запозичити.

Наша доля не в ринку з його зубожілою мораллю, мораллю здириництва й облуди, шахрайства і свавілля приватного власника. Наш шлях із соціалізмом кращого зразка, з оплатою за

працею, із цілеспрямованим курсом на зменшення долі важкої ручної праці, з рівноправ'ям між чоловіком і жінкою, і саме за таким рівноправ'ям, в єдності і боротьбі протилежностей, наше майбутнє, прогрес і добробут суспільства.

Ідеї комунізму живі. Як би не опорочували їх західні «голоси», їм жити і перемогати. Вивчаючи потреби людства й задовольняючи їх найдешевшим шляхом (бо все геніальне – просте, а значить й дешеве), зніmemo ж скоріше шори гіпнозу від західного маркетингу й дизайну, творимо ж для себе й людства справжні цінності добра і високих технологій, в набутті яких немала доля праці українських науковців й інженерів на теренах великого Союзу.

Може пора всім оговтатися, матеріалісту і православному об'єднатися проти чужеземної навали, всім миром взятися за відбудову набутого, зробивши висновки із славнозвісного «одобрямсу», укріпитися в вірі у справжнє майбутнє – соціалізм і комунізм (рай на Землі для трудящих).

МАЙБУТНЄ УКРТЕЛЕКОМУ І ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ

От і сталася приватизація Укртелекому та маркетинговий аналіз стану якості послуг, що надає населенню така потужна структура, як ПАТ „Укртелеком” свідчать про значні проблеми керівництва в галузі перспективного прогнозування розвитку підприємства. Існуючий стан викладання у вузах України такої нагальної в ринкових умовах дисципліни „маркетинг” приводить до того, що його сутність зводиться до констатації факту рівня конкурентоспроможності тої чи іншої існуючої послуги. В той же час, відсутність у існуючих маркетологів Укртелекому знань про стан розвитку галузі електрозв'язку в СРСР, Україні і Росії, відірваність від новітніх розробок Одеського НДІ радіомовлення, фактично поставили вітчизняну радіопромисловість на коліна. Як і передбачалося, у радіоефірі сьогодні панує FM-радіомовлення, де працює імпортне передавальне обладнання. Стабільність аудиторії трансляційного радіомовлення в контексті пропагування розвитку української мови і української пісні свідчать про недбале ставлення в Україні як до ефіру, так і до української слухацької аудиторії. Відірваність Росії від єдиного на теренах СРСР Одеського НДІ радіомовлення змусили її шукати своє місце у стандарті DRM цифрового радіомовлення. В той же час розробки інституту в галузі радіоприйому із синхронним детектуванням у трансляційному радіомовленні та на середніх і коротких хвилях кінця 80-х років минулого століття відкривали широкі перспективи розширення мережі, випуску і нарощуванню виробництва сучасних багатofункціональних і простих, нескладних для виробництва і дешевих для споживачів, стереофонічних «радіоточок». Приймачі радіомовлення синхронного детектування у своїй схемі мають мінімум намотувальних елементів та для передачі і відтворення стереосигналу не потребують декодерів, а через використання довгих ліній зв'язку – і антен. Проста методика трансляції стерео сигналу застосуванням прямої модуляції бокових полос несучої сигналу дозволяють створити парк новітніх стереоприймачів на середніх і коротких хвилях, як альтернативі DRM-стандарту, який занадто дорогий для пересічного слухача. Тому, плануючи прибутки ПАТ «Укртелеком», в першу чергу мав би мислити не про гроші, а про споживача, про цілі «українізації», шляхи здешевлення витрат на її реалізацію і про відновлення вітчизняної радіопромисловості. Можливо й держзамовленням.

УКРАЇНА І СВІТ

Україна все ще тупцює на місці, криза суне за кризою через неусвідомлення кожним світового значення українського прикладу. Сьогодні людство має всі підстави для кращого майбутнього розвитку та йому заважають комфорт і гроші, легкість отримання яких багатьом затьмарює очі. Особливо українцям, які всі ці роки прагнуть втягнути країну у світовий розподіл благ. Та світовий ринок і кооперація закриті для нас. Світом панує прагнення надприбут-

ків. То штучно створюють якусь хворобу, то налякають якоюсь проблемою, то щось заборонять чи «винайдуть». І всі ми цими роками спостерігаємо за цими прикладами, та ніяк не дамо собі ради. Не хтось нам дасть щасливе життя, а ми самі в змозі покращити своє життя, і світові дати приклад, що любов вища за облуду. Сусіди готові нам допомагати. Україна консолідуючись з братами по всесвітньому соціалістичному «експерименту» має дати світу взірць нового суспільного життя, в якому продуктивне і рентабельне виробництво з кращою світовою якістю і половиною китайської ціни, завдяки творчій думці українця, забезпечить відродження сім'ї із кращим поєднанням суспільного і батьківського й дідівського виховання (за традиціями українців, що збереглися на Кубані) поверненням до вже забутої справжньої сім'ї, в якій гармонійно поєднані старість й молодість.

За свідченням наших учнів, що у роки незалежності, у 90-х роках, за освітньою програмою обміну познайомилися з рівнем підготовки заокеанських однолітків, впевнено віддають перевагу вітчизняній школі та її якості освіти. Та сьогодні цього замало. Ми можемо зробити доступним всім кращі взірці освіти «обраних» минулого (епохи декабристів) із радянськими прикладами високоефективному навчанню за «кадетською» системою у поєднанні із справжніми гімназійними традиціями. Ми в змозі забезпечити сім'ї і новими «автономними» багатоповерхівками хутірської забудови із сільським електрифікованим транспортом, і – сімейним «автономним» транспортом для спільних прогулянок вихідними днями дикою природою, замість походів до взірців неволі – зоопарків, аби навчити нове покоління не прикладам звірячих стосунків із гратами – а любові до звірів як до ближніх своїх. Роки Перебудови у погоні за ласими міськими грошима і комфортом майже опустошили українське село, хоч дехто завдяки еміграціям «відгрохав» поряд із «літньою кухнею» «європейську оселю», ще більш гостро піднявши проблеми українського села. Досвід прибалтів з їх хуторами в перекладі на український менталітет має дати світу нову модель українського села із компактною забудовою «автономними» будинками, із автоматизованими міні-фермою і цехом переробки молока, із тролейбусним сполученням. Прикладами добровільного переселення до цих хуторів «досі дихаючих викидами підприємств» міських мешканців вже зараз готова дати світу взірць зближення села і міста мало не третина українців.

За загально прийнятою економічною теорією у світі панує переважно товарне виробництво, виробництво ж послуг розглядається як допоміжне. Наразі у першу чергу потрібно товар зробити послугою (товар – тобто предмет, що створюється, продиктований необхідністю надати певну послугу споживачу, через що товар і послуга завжди мають бути разом). І тільки таким чином має формуватись «життєвий цикл» того чи іншого виробу, не часом отримання надприбутків, а потребою населення у тому виробі. Справжня турбота про людину і «братів наших менших», а не погоня за надприбутками, має стати стимулом праці в майбутньому, хоч, завдяки «українській» думці і співпраці з братами, надприбутків не уникнути. «Турбота про своїх» для всіх – залог успішного просування української продукції по світу.

ОСОБИСТЕ БАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇЇ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ

Персональний сервіс та вже майже забуті традиції:

Нав'язані українським споживачам західні моральні і економічні традиції передусім пов'язані з пропагандою західного взірця сервісу, заснованому на прихованій експлуатації споживача, при цьому він вважається абсолютно незграбним. Зовні це обумовлено занадто широкою номенклатурою застосованих комплектуючих, в тому числі дрібносерійного виготовлення, для обумовлення зростання ціни сервісних послуг, а також начебто кращою компактністю, зручністю, дизайном...

Традиційно в Україні ремонт обладнання виконувався цеховими електриками, лабораторіями КВП та ЧПУ, широко розвиненою мережею електро- і радіомайстерень, чисельними ремонтними підприємствами.

Комунальні служби, екологія та техногенні катастрофи:

Хоч за вікном ХХІ століття, та стандартами житлового будівництва нас тягнуть у ХІХ-те. Досі основним джерелом тепла і енергії є спалювання енергоносіїв. Переваги трансформації мережної напруги змінного струму у житловому будівництві ніяк не узгоджуються із значно вищим рівнем небезпеки змінного струму порівняно із постійним та сучасним рівнем розвитку силової електроніки, до того ж в Україні серед будівельників майже нема фахівців, знайомих з надто економічними композитними електричними нагрівачами, що використовувалися збройними силами СРСР. Існуючий в Україні монополіст у галузі утилізації відходів – Державна корпорація „Укрекокомресурси” фактично не займається розвитком і впровадженням біохімічних систем очистки каналізаційних викидів.

Електроніка в Україні:

Чвари між урядовцями України і Росії з приводу енергоносіїв затьмили декому очі з приводу відкритих на сьогодні широких можливостей інтеграції між підприємствами електроніки, електротехніки і радіотехніки України, Білорусі і Росії. Проте доцільним в першу чергу – є розвиток складального виробництва приладів з використанням елементів силової електроніки не за західною схемою, а за власною з підбором вузької ланки „ідеальних ключів” (мається на увазі широке застосування у різних за призначенням приладах одних і тих же електронних приладів). Доречним є – й широке нарощування виробництва сонячних батарей.

Приміський та міський транспорт в Україні:

Такі привабливі і признані багатьма пасажирями львівські тролейбуси, як і весь електротранспорт в Україні побудовано за схемою використання одного-двох тягових колекторних електродвигунів, карданів і силової електроніки виробництва Чехії чи Китаю, в той час як жодне підприємство України досі не може їм запропонувати мотор-колеса на базі вентильного реактивного двигуна через інформаційну відірваність України від широкодоступних розробок у цій галузі росіян і прагнення неодмінного отримання дивідендів від власних розробок українських науковців, зациклених на конфіденційності. От і снують по містах і селах маршрутки і таксі, руйнуючи екологію України жажливими викидними газами і ядовитими присадками від неправильної утилізації закордонних моторних масел.

ПРОПОЗИЦІЇ:

Прийняття за основу у житловому будівництві концепції „автономного будинку” повною відмовою від використання природного чи зрідненого газу із внутрішньо-будинковою мережею пониженого постійного струму з ліфтами на базі вентильних реактивних двигунів і біохімічними реакторами каналізації

Запровадження і нарощування виробництва в Україні батарей паливних елементів та сонячних батарей

Запровадження і нарощування виробництва в Україні мотор-коліс, в першу чергу для міських і приміських тролейбусів

Широке делегування повноважень господарського управління державними підприємствами та ВАТ обласним державним адміністраціям з метою створення під їх егідою прибуткових Соціальних заводів і підприємств, запровадження нової Української концепції освіти через корпоративне об'єднання на підставах економічної доцільності підприємств різних форм власності

Запровадження трирівневої системи оплати праці у всіх ланках виробництва і послуг

ПОСЕРЕДНИКИ

Відомо: серед тварин існують види, для яких кохання одне на все життя.

Аїст зводить широчезне гніздо на верхівці залізобетонного високовольтного стовпа, адже там його лелека має принести йому своїх діточок. Несвідомі в електриці заздрять:

«Їх дивним чином не б'є струмом, а ворогів – б'є!» Та секрету тут нема, достатньо глянути до ПУЕ (Правила улаштування електроустановок), або згадати первинний інструктаж з електробезпеки...

Гірше з вовком: спиш собі у ліжку, а «член родини», чорнявий із хвостиком гачком, вихований іншими в любові до дітей, за дві миски залишків зі столу – на ланцю. Його брат, Маркіз, що сам прийшов у родину й зайняв господарський диван – вмер, отруївся щуром. Обидва не знали смаку м'яса. Та не це головне, бо чи вовк наблизиться до паркана, чи лис, чи злодій – чорнявий гавкне, а то й не раз...

А потім йдуть з рушницями на полювання... Когось вполюють, а вона народить 5-7. А вполюють її, і вся округа шаленіє від вовчої помсти.

Та на допомогу приходять спостереження, освіта і любов, що дозріла у прагненні допомогти людям: перед усім через забезпечення роботою. Перед очима сюжет, 35-річної давнини, коли перед тобою ставлять 3-літровий «слойок» парного молока, в очікуванні автобуса: а серце милує як «з одної миски їдять і котик, і два песика». От і хочу аби Володя в заміні похованої Катьки, взяв на коліна Катю дворцову, що разом із Жюльеном, відкриє йому дорогу до серця самотнього вовка, особливо як опиниться десь у тайзі чи на кордоні з фінами. Катька, котячої породи, відчувала настрій Вовчика, людини самодостатньої, Катя дворцова (народжена безпритульною собакою) полюбає чітку розмову російською... і халву соняшникову, а не ванільну (яка є отрута навіть для двоногих).

Німці – нація, а ми – нелюди (?), або може проблема у мові і КОХАННІ:

... ефір голосив про жорстоке згвалтування дівчини у Миколаєві, де слова доньки товариша, що вихована Людми, в тому числі й німецькою діаспорою, відродили мене до життя. Та треба хоч трохи знати історію, аби зрозуміти – звідки корені тої діаспори. Вони з тих земель повз ВОЛГУ, яким хліб України 1932-1933 років врятував життя. А років п'ять тому і ті й ті виїхали до Німеччини...

Чи може по справжньому вміють кохати тільки гуцули й росіяни, які терпіти не можуть заробітчани, що живуть у літній кухні, а в «чураку» приймають гостей, як після корови жінка підлогу помила...

А що може бути приємніше ласкавого погляду чи ніжного слова у вустах. Чи може кожному згадати свій перший гріх, покаятися, і, з серцем, попросити в БОГА прощення, не в церкві, а вдома, наодинці перед іконою... і совістю.

А далі – як кажуть: будь, що буде...

Но вірю – буде ЛЮБОВ. А згодом прийде і КОХАННЯ.

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ДЕРЖАВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ в світлі Закону України «Про засади державної мовної політики»

Народна мудрість підказує: «Слово не горобець...». Ця приказка мала б слугувати людству на шляху до злагоди і добра. Та, нажаль, багатство мови кількістю слів, без чіткого визначення практичного застосування кожного веде до протилежного: розбрату, занепаду моралі й розбещеності, деградації суспільства. Та за вікном – ХХІ століття, час нових вимог, нових цінностей. Скарби історії українського народу дають нам вірний курс у майбутнє. І головними нашими здобутками є любов і кохання.

Працюючи у Службі маркетингу Івано-Франківського ДП ВО «Карпати», об'їздив всю Україну, постійно спілкуючись з людьми. І дійшов висновку, що вся суть протиріч саме у мате-

ринській мові, розмові матері із дітьми, що народжені від кохання. Однак не всі діти в Україні від кохання. Бо кохання – це інтимні стосунки з любимою, оповиті ніжністю та трепотом спілкування з володаркою очей, що запали в душу з першого погляду на все життя, і переросли у взаємну любов. Підставою для даного висновку стали численні спілкування з вихідцями Карпатських гір, для яких кохання чітко асоціюється із інтимним життям з любимою, коли на очікування ніжного слова після випадкового непорозуміння йдуть десятиліття, а то й усе життя. Може тому так стійко тримається протистояння між заходом і сходом в Україні, через розмитість понять в тлумачних словниках української мови.

Виховані матерями діти у часи буремних змагань, здебільшого без батьків, так і не змогли привнести у наш вік мужність і силу своїх батьків, їх слова. Бездумне ж застосування слів, передусім батьками, є й першоджерелом їх хвороб, до нуля зводить свій виховний вплив на дітей. І ця проблема значно ширша питань двомовності. М'яка українська мова, мова споконвічних захисників своїх кордонів, привнесла в українські словники слово «кохатися», яке за брутальністю не поступається російському матірному аналогу, нівелюючи високість почуттів, прихованих за словом «кохання». І ця мова, як ніде в Світі, піднесла статус жінки, матері. Російські брати, нащадки київських й галицьких князів, що у північних широтах звикли вільно розмовляти із своїми чотириладними друзями, стали стратегами та розбудовниками держави. Пригадаймо, чи не за їх порадами у часи Б.Хмельницького були застосовані жорстокі види покарань за зраду в козаків? Результат – високе піднесення статусу чоловіка російською мовою.

Німецька діаспора, що оселилася повз Волгу, у степах, за часів німкені Катерини-II, врятована українським хлібом у 1932-1933 роках, дала паростки в Україні, в Миколаївській області, в місті корабелів. Та Україна перед світом визнала акт голодомору тих років. Всі німці покинули нашу країну. І український ефір сколихнула звістка про жорстоке зґвалтування дівчини у Миколаєві. То може ми, українці, не нація, як німці, а скоріше – нелюди? А може проблема у материнській мові, коли її саму кидають доживати вік біля клаптику землі і худоби. Думаю – проблема і в «коханні».

Найскладніший факт сьогодення – мовна деградація лексики підлітків, що батьками не навчені правильному підбору слів при спілкуванні, особливо з особою протилежної статі. Досвід вказує, що саме Миколаївцям, як ніде в Україні, притаманний правильний, виважений, шанобливий і дбайливий підбір слів при спілкуванні. І такий підбір слів не лише запорука щасливої долі сім'ї та шлюбу, а й відкрита дорога у майбутнє щасливе життя...

Виховувати вмінню кохати треба з пелюшок, як і правильний, виважений лексиці. А для цього дитина ніколи не мала б чути сварок між батьками, чи то приниження гідності будь-кого в очах дитини. А це можливе лише за умови суцільних компромісів між батьками. Та компроміс можливий лише між рівними. Отож потрібен симбіоз мов, органічне поєднання двох величних мов у єдину Державну Українську Мову, де в одному рядку мають бути прописані слова й українською, й мовами національних меншин українською абеткою. Державна Українська Мова мала б дати Світу взірець сімейного порозуміння та батьківського виховання наступних поколінь прикладом взаємного шанування, любові і поваги.

З розмови із палким захисником української мови: «... треба вклонитися жінці, бо вона тримає три кути в хаті...», а то й всі чотири, як батько в бігах. Легко бездумно вештатися по світах у погоні за грошима, а потім ще й продавати своїм нащадкам вкрадене в тебе ж, через твою щирість, та подане у гарній обгортці твоїми ж панами. Блиск срібла затьмарює очі, особливо коли проблеми виховання дітей та їх доля Тебе не обтяжують (на то є жінка, матір). Вона нагодує... От і виростають такі собі «Шевченки», що лаштунками високих цін за «комфорт» подають українцям звичайнісіньку «халтуру», прикрашену західними технологіями... Багато схожих «мають роботу», від якої частенько дружина бездумно витрачає гроші та їздить у дорогому авто. А діти мають нервові розлади. Адже вони, як ніхто, відчують загальну байдужість до їх долі, що прихована за лаштунками «памперсів» та «коханих малюків» на шпаль-

тах яскравих журналів. Та яка користь нащадкам від тої «роботи», передусім байдужих до чужих дітей «батьків». От і тікають від відповідальності хоча б «ще за один кут» ті, хто за своїми «роботами» забув про справжній «труд»: труд пахаря, труд вихователя, слюсаря чи верстатника... дивуючись просуванню на західні землі України донеччан та луганчан, для яких розмитого поняття «праця» ніколи не існувало. Та рішення просте: замість розмов про любов, треба кохати і вчити дітей вмінню його відчувати. А таке одній жінці не по силах. Бо в коханні обоє рівні, а де нема рівності – нема й кохання. Адже КОХАННЯ – ІНТИМНІ СТОСУНКИ З ЛЮБИМОЮ, де останнє слово стосується ОБОХ. І піклуючись про коху дитину ніколи не вдягнеш її у «памперс» і подбаєш, щоб вона і інші довкола мали б краще майбутнє. Адже все, що зараз продається в Україні розроблено українцями і їх братами у часи УРСР, коли підлітки майстрували і креслили, дівчата винаходили нові моделі вбрання чи дитячої іграшки. Та «занавіс» обрушили, не можна весь час сидіти за частоколом паркана... І дружній Китай заполонив українські крамниці нашими ж розробками, що вдосталь відкрито були опубліковані.

Правильний і тактовний підбір слів потрібен обом, в першу чергу у шлюбі. Він же... і найкращий лікар. Особливо від «чоловічих хвороб», для лікування яких світова фармацевтика виготовила безліч «Супер...» і т.п., а одночасно й від жіночої «хвороби» під загадковою назвою «клімакс» (і безліччю «нових» препаратів, аби вкоротити подружжю життєвий вік). Адже сенс життя – в дітях. Нових!

Тож пропоную почати з мовних словників, в яких відображено і мовну спадщину, і культуру, і шлях у майбуття. Дивним чином на теренах СНД «воюють» між собою лише дві мовні культури: українська та російська, бо в мовне середовище людей обох країн увійшли стійкі слова й вирази, обумовлені «жорстокими крайнощами», що виникли на фоні мовних «труднощів». Вирішення цих труднощів не у вдосконаленні окремої «мови» – а саме у органічному їх поєднанні – і «Засади державної мовної політики» дають можливість не просто штучно створити «Державну Українську Мову», а дати народу України дорогу у щасливе майбуття, припинивши чвари й розбрат. А тому, в усіх словниках слід чітко прописати основні термінологічні слова й вирази. Вікове надбання українців, щодо понять «кохання» та «любов», вважаю за потрібним доповнити особливою відмінністю «покладання» від «доручення», а особливо, в плані «піднесення» й «торжества» самостійного «возлагання» на себе обов'язків будь-ким.

Прикладом симбіозу міг би слугувати такий тематичний рядок: чорниця, черніка, афени. Симбіоз у тлумачних словниках не мав би мати випадковий, необґрунтований, свавільний підбір слів й виразів аналогічного рядка у Словнику Державної Української Мови. Інститут української мови НАН України готує до друку Словник у 20-ти томах. Та краще перевидати перший том – вже Державною Українською Мовою – за Законом «Про засади...», й не поспішаючи виважено підійти до друку наступних томів, видавши для початку Тлумачний словник Харківського видавництва «Прапор», 2003 року, за загальною редакцією Л.Г.Савченко, не як російсько-українського й українсько-російського, а саме як словника Державної Української Мови, до якого при існуючій редакції прошу внести такі зміни:

Стор.32

ВОЗЛАГАТЬ, -гаю, -гаєшь. Поручать что-нибудь кому-нибудь. ДОРУЧАТИ.

ВОЗЛОЖИТЬ. Торжественно класть сверху, поверх. ВОЗЛОЖИТИ.

Стор.89 ... після слова КОФТА і перед словом КОЧАН потрібно вставити слово КОХАННЯ (без мн. числа, роду середнього) із значенням: интимные отношения с любимой; с любимым; отдельной строкой прописав обязательность обоюдной любовной привязанности.

Стор.373 ... після слова КОФТА і перед словом КОХАТИ вставити слово КОХАННЯ (без мн. числа, роду середнього) із значенням: інтимні стосунки з любимим, любимою. Слово ЛЮБА часто застосовують у сполученні із словом МАМА, ДИТИНА, а тому подібний збіг у сполученні зі словом КОХАННЯ мав би бути виключений.

Тлумачення слова КОХАТИ, -хаю, -хаєш мало б бути таким: бути глибоко прив'язаним до любимої особи протилежної статі.

Стор.388 ... слова викласти у такій редакції:

ЛЮБИЙ, -а, -е. 1. Який викликає любов до себе; дорогий і близький серцю. 2. у значенні ім.. любий, любого, ч.; ЛЮБА, -бої, ж. Дорога, близька серцю людина. 1, 2. ЛЮБИМЫЙ. 1, 2. МИЛЫЙ.

ЛЮБИМИЙ, -а. 1. Який викликає любов до себе; дорогий і близький серцю, коханий чоловік, дорога і близька серцю, кохана людина. 2. у значенні ім.. любимий, любимого, ч. 3. у значенні ім.. любима, любимої, ж. 1, 2. КОХАНЫЙ. 1, 2. МИЛЫЙ.

ЛЮБИТИ, люблю, любиш. 1. Бути глибоко відданим кому-, чому– небудь, відчувати прихильність до когось, чогось. 2. Виявляти сердечну прихильність до особи. 3. Мати потяг до чого-небудь. ЛЮБИТЬ.

ЛЮБОВ, -і, ж. 1. Почуття глибокої сердечної прихильності до особи. 2. Почуття глибокої прив'язаності до чого-небудь. 3. Внутрішній духовний потяг до чого-небудь. Любов до мистецтва. ЛЮБОВЬ.

При формуванні у зазначеному Словнику рядка симбіозу української мови й мов національних меншин обов'язково прописувати відповідне слово білоруською мовою в українській транскрипції.

Деякі характерні зауваження до РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО й УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОГО словників (два в одному томі) В'ячеслава БУСЕЛА – К., Ірпінь, ВТФ «Перун», 2008 – 1848 сторінок:

Стор.66. Одним рядком прописані нерівнозначні поняття: возлагать, возложить. Отож ці слова мають прописуватися окремими рядками, при цьому слову ВОЗЛАГАТЬ відповідає лише пояснення (поручаться) доручати, доручити ; слово ж ВОЗЛОЖИТЬ має особливий, піднесений контекст, який ототожнюється із словами ТОРЖЕСТВЕННЫЙ, ОТВЕТСТВЕННЫЙ, ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ, чого так бракує серед слів українською мовою.

Стор.295. Пояснення до слова любовь застосовані формулювання лише за контекстом КОХАННЯ, й при цьому викладені в основному вульгарні приклади: любощі, -щів; женихатися.

(З наведених прикладів видно, що у погоні за кількістю слів та словосполучень, як бізнесової ознаки, забули про головне, про людину, для якої цей словник мав би слугувати опорою у житті).

Цікаве спостереження: переглядаючи БЕЛОРУССКО-РУССКИЙ словник на 90000 слів 1962 року видання (під ред.академіка АН БРСР К.К.Крапиви) та БІЛОРУСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ словник 2006 року видання (під ред.чл.кор. НАН України доктора філ. наук професора Г.П.Півторака) не знайшов жодного слова білоруською мовою, що є в кожному словнику українською мовою, які б принижували гідність чи то чоловіка, чи жінки, чи ображали їхні почуття...

То може у наведенні ладу в Україні треба спочатку визначитися зі словами, що летять з наших вуст. (Див. КНИГУ ЕКЛЕЗИЯСТОВУ ч.5). І тоді слова не матимуть розбіжностей із ділом, і справжнім БІЗНЕСОМ стане не аби яка справа, а піклування про нащадків, всіх, як в Україні, так і за її межами...

КАТЯ СТАРОЖУК І ІГРАШКА ВІД «ТІГЕР ЕЛЕКТРОНИКС»

(ЧИ ПОТРІБНА ЮВЕНАЛЬНА ЮСТИЦІЯ В КРАЇНІ, ДЕ НАРОДЖЕНЕ СЛОВО «КОХАННЯ»)

СПОЧАТКУ БУЛО СЛОВО, ЧИ ЛІТЕРА?

Та попри все їм передувала людина, нова людина, створена еволюційним кроком розвитку людства минулої доби. То чого варта Катерина, від освіти, що за роки Незалежності звела у Турці, на Львівщині, двоповерховий «чурак» із білим біде у туалеті, й іномаркою на подвір'ї, бо розжирила від частих гостей по родичах, що оселилися у США, і яку розпирає гордість, що її учні – на Майдані. Бо вдаючи із себе Катерину II (Імператрицю Всієї РУСИ, німкеню, Катерину Вторую), з легкістю маніпулюючи СЛОВОМ, вже давно мала б навести лад у Державі, ніж мандрувати по світах, лежачи на пенсі, зароблену важкою працею вчительки, що вчила тому, у що не вірила сама. Тому й учні її здобували освіту юристів, медиків та журналістів, оплачувані на Заході професії, але не потрібні в Україні. То ж добре, коли є чим торгувати на базарі чи мести на вулиці. То ж вибору нема: у гастарбайтери чи на Майдан, бо дух господаря-власника більш притаманний селянам Середньої та Східної України, колгоспів вже нема і майно їх розкрадене, а до самоорганізації у селянські спілки тутешнє населення не схильне, адже великий «частокол» стоїть як між хатами, так і в душах. Бо мало хто, навіть серед комуністів, пам'ятає про три складові напрямки побудови комунізму, за програмою 22-го з'їзду, часів Хрущова М.С.. А відтак й поспішає вивести на «революційній хвилі» до владного олімпу тих, кому «ідоли західного світу», по серцю, ближче. Чи може дбати про людей той, чия професія – мордобій, та й ще з пристрастю, бо за це Америка платить великі гроші. Обливши брудом того, хто по молодості, аби не виділятися серед односельців, зривав з дівчат хутрові шапки, ми дружно виводимо вперед рейдерську команду «батьківщини», що прагнула захопити цементний завод у Балакліві, аби мати надприбуток, звівши будинки «новітнього села» (за так і не прийнятою упродовж п'яти років Державною комплексною соціально-економічною програмою «Новітнє село – через децентралізацію трудових ресурсів регіону») у лічені дні, надати це житло кожній родині у довічний кредит, із довічним, за спадковістю, відшкодуванням його вартості. Це – в кращому випадку. І хоч варто думати лише про гарне, не виходить з голови дивний збіг. Левова частка майданівців виросла попри залізну дорогу, бо на залізниці і платили більше, і одяг давали (робочий чи уніформу), і проїзд, на курорт, безкоштовний... Та щойно завершивши приватизацію «Укртелекому», влада проголосила приватизацію «Укрзалізниці». Мало що дві третини працівників Укрзалізниці вже скорочено, з репродуктора електрички постійно чути, що через збитковість приміських перевезень 30% зупинок поїзда буде ближчим часом скорочено: добре як поїзд буде зупинятися там хоч інколи, але крокуючи по шпалах колією північної ланки Одеської залізниці, з біллю у серці спостерігав покинуті колодязі й напівзруйновані станційні споруди колишніх полустанків. То й не дивно. Що і кого возить «Укрзалізниця»? Адже 20 тонні фури дорогами України з Європи на Схід йдуть мало не колонами. У зворотньому напрямку переважно порожняком. А залізниця? Працює сама на себе, чи на того, хто прийде після «демократії» за «Батьківщиною», а від так – розбудовується. Тож на Захід пів ночі один за одним йдуть товарняки по 60 вагонів, переважно цистерни і вагони із сипучими матеріалами. Де раніше курсували нічні приміські пасажирські поїзди, тепер ходить лише денний, польського виробництва, рейковий автобус «PESA» (зроблений за тою ж схемою, що і «HYUNDAI», і ДЕЛ-02) до величезного сучасного млина на ст.. Павлиш, навпроти занедбаного порожнього комбінату хлібопродуктів, що колись виготовляв корма для худоби. А далі – довгі кілометри електрифікованої колії із новими вітками, попри які по ночах, прямо з коліс, розвантажуються зерно і розвозиться по занедбаних сховищах попри трасу, де нема паркана, тільки нічний сторож та собаки, і жодної хати довкола. А назустріч, на Схід, тільки но і йдуть самісінькі електровози, везуть додому поодиноких працівників вузлової станції Користівка, через яку у 10.30 та о 21.00 на шаленій швидкості проноситься дизель-електропоїзд «HUNDAY», і треба відійти не менше як на 2 метри від платформи, щоб тебе не затягло попід колеса поїзду. І де ніхто не бачить, як попри село із низенькими хатками початку XX століття, із великим машинним подвір'ям місцевого фермера-хлібороба, йдуть перед світанком на північ один за одним швидко пасажирські поїзди. Тож не дивне, що дорослі хлопці бавляться вдома

у комп'ютерні мережеві ігри чи то гонки, а в позашкільній освіті фактично нема технічних гуртків, а на виробництвах чекають інвесторів, хоча вони вже десятиліття чекають від нас ініціативи, бо ніхто в Світі не проплачує 20-ти тонний контейнер комплектуючих передоплатою, а щоб реалізувати свою продукцію при такій кількості комплектуючих (а їх мільйон) потрібне стратегічне мислення, нестандартні рішення і винахідництво, ось тільки на Заході нам у цьому нема помічників. Адже світова кооперація спрямована на отримання надприбутків, а тому й не дивне, що першими кроками «нової влади» було скасування «утилізаційного» податку та вихід із СНД, адже мало хто в Україні знає, яку силу у Світі відіграють юридичні терміни інтелектуального права, такі як «франшиза», «бренд» і т.п. І мало хто звернув увагу на претензію Німеччини щодо слова «хліб» у ЮНЕСКО, як суто національного надбання. Адже достатньо їм «привласнити» цю назву, і як мінімум 90% вартості хлібобулочних виробів ми змушені будемо їм сплачувати за право навіть його виготовлення, за законами СОТ. А от щоб ще й їсти – то це велике питання. (Достатньо свіжих наочних прикладів, щодо червоного хреста на машині швидкої допомоги чи то торгова війна за словосполучення «Советское шампанское»). І це при тому, що Україна і Казахстан – найбільші світові експортери зернових. Тож не дивно, що мешканці віддалених карпатських сіл, на кордоні із Польщею і Закарпаттям, у захваті від закордонних речей, щиро підтримували Майдан, надоюючи від корови лишень 3 літри молока за добу, бо введені в оману політиками при виборах, як то: «Президентом має бути той, хто відчуває біль людей». А Юля, після спектаклю із «хворобою», ставши на шпильки й скинувши ритуальну косу (хто ж у Європі підтримує «українку з косою» на підборах). Чи не настав час ВІДКИНУТИ МАСКУ БЛЮЗНІРСТВА і нарешті ПОЧАТИ САМИМ СОБІ БУДУВАТИ МАЙБУТНЄ, адже початковий фундамент майбутнього в нас давно закладений, а з капіталістичним експериментом треба закінчувати, бо не тих «друзів» нав'язують українцям Кличко, Тягнибок, Ляшко і Тимошенко. Всенародне оприлюднення проекту «Хутора комплексної забудови» за концепцією Новітнього села завдяки братнім українцям Криму і Кубані, які протягом століття обороняли південні кордони величної держави, створили умови для швидкого підйому з руїн наших сіл та селищ через поточне, конвеєрне будівництво хутірських комплексів, й оснащення їх тим, що зробимо самі для себе, тобто «на совість». Тож настала пора хоча б подивитися довкола, надихнутися піклуванням про себе (звикши для себе, своїми руками, робити якісно, багато з нас звикли цінувати своє, як тільки його в нас купили, бо так вабить нас іноземна пачка цигарок (де табак помішано із тютюном), як нема поруч того близької, спорідненої душі. «Давайте жити дружно», як закликає вусатий герой мультика, хоча б у вагоні електрички чи дизель-поїзда. Хто ж крім нас перетворить салони приміських вагонів, що більш нагадують хлів, у комфортабельні поїзди, кращі за «PESA» і «HYUNDAI», на кшталт оспіваної В.Івасюком і С.Ротару «Червоної рути» – угорського дизельпоїзда Д1 випуску 1964 року, із дубовими різними пакетами сидінь із обтягненими зеленою шкірою підголовниками, чим салон скоріше нагадував зручні купе, де за дружньою розмовою пролітав час, й не відчувалась відстань, бо за бажанням можна було пройти у буфет переднього вагону, згадка про який збереглася на південній гілці Одеської залізниці, де курсує синьо-жовта п'ятивагонна «Рута», виготовлена 1974 року. Чи не випадково, на пл. Утішне, зліва підсів колишній астрофізик, і розмова пішла про зірки, типу Сонця. Тож, з'ясувалося, що така зірка, «або схлопується, перетворюючись у чорну діру, чи зривається з новою силою, збільшуючись у розмірах, що і є ознакою еволюційного поступу». Звідси витікає, що передумовою еволюційного стрибка вгору є позитивний розвиток людства в начертаному Творцем прагненні руху до світла, теплу душі й гармонії, тобто до «комунізму», як передумови позитивної еволюції особистостей, склад характеру й карта життєвого шляху яких від народження визначені рухом планет і світил галактики (див.. «Астрологія наших днів»). А тому, нам у цьому русі не потрібні «політичні поводири», а потрібна віра у любов Божу, і бажання відчути власну силу здобути собі й іншим кращу долю. Достатньо правильно висловлюватися Державною Українською Мовою, хоча б у інтимній розмові люб-

лячих сердець поєднаних коханням (див. аналогічну статтю на форумі «Української правди», електронної газети, заснованої Георгієм Гонгадзе).

З аналізу причин збитковості приміських перевезень в Україні, а це явище не має нічого спільного із світовою практикою, витікає: достатньо возлюбити себе й сусідів, що поруч із Вами у салоні поїзда, і Ви знайдете час, місце й можливості докласти власних зусиль аби наступного разу ця ж поїздка була більш комфортна, а в салоні б панувала гармонія душ. З такої точки зору варто зазначити, що основними складовими збитковості приміських перевезень існуючими електропоїздами є:

1. – велика енергоємність колекторних електродвигунів постійного струму при значних комутаційних втратах, особливо при виникненні дугової іскри між ламелями колектора;

– відсутність рекуперації електроенергії при гальмуванні через використання гальмівних резисторів, за посередництва яких надлишок енергії просто розсіюється у довколишнє середовище;

– спосіб регулювання швидкості зменшенням намагніченості якоря знижує коефіцієнт корисної дії електродвигуна,

2. – ніхромовим ТЕН-вим обігрівачам салонів вагонів та місць загального користування притаманний низький коефіцієнт теплопередачі, навіть при використанні разом із ними вентиляторів;

– робота ТЕН-ів у діапазоні високих значень температур (понад 400 град.С) супроводжується сухістю повітря, створюючи пасажирам певний дискомфорт, особливо із малими діточками; до того ж, характеризується низькою надійністю, часто перегоряють і потребують систематичних замін, що, в умовах інфляції, потребує іще додаткових фінансових резервів;

3. відсутність у вагонах вхідних терміналів, а у продажу – єдиних проїздних документів (особливий обліковий тип квитка), через прагнення керівництва і їх фінансових установ до отримання готівки, що періодично створює прецеденти виникнення конфліктів: як між контролерами і пасажирами, так і при обліку готівки касами, з-за існуючого унеможливлення достовірного обліку.

А дизель-поїзди типу ДПЛ чи ДЕЛ, де привід колісних пар вагонних візків забезпечують асинхронні двигуни електричної трансмісії, стандартні технічні рішення з використанням обігрівачів із ТЕН-ми, в умовах Карпат із значними перепадами висот, а через це – низькими швидкостями на гірських перегонах, нанівець зводять як спроби опалити салон, так і дотриматися необхідного графіка руху. От і стоять «мертві» два дизель-поїзда ДЕЛ-02 на території Одеського локомотивного депо, і у ДЕЛ-02, Коломийського депо, постійно виходить з ладу електронний модуль (точніше: однокомандний перетворювач частоти із векторним способом регулювання, в якому хоч і нелінійна крива розгону-гальмування, та все ж мало чим відрізняється від способу із жорсткою залежністю співвідношення напруги живлення електродвигунів приводу до вихідної частоти. Де ж взяти необхідний тягловий момент сили, коли в науковій літературі чітко прописано, що такий привід (асинхронний) має ефективне використання тільки на великих швидкостях. До того ж вихідна напруга генератора, із дизельним приводом, при малих швидкостях теж мала, а обігрівні ТЕН-и живляться саме від цього ж генератора. Який, поважаючи себе пасажир, сяде у такий поїзд, як тебе зустрічають холодом. Всі ці проблеми вирішуються одночасно, прийняттям для рухомого складу дизельпоїздів та електропоїздів і технічних рухомих одиниць єдиного, безпечного, рівня напруги, як для акумуляторних батарей (і генераторів їх підзарядки), так і двигунів приводу колісних пар, що мають бути виконанні у варіанті електромашини типу SRM, або, російською, за автором: «вентильний індукторно-реактивний двигун». Наявність у монографії ГНЦ РФ ЦНИИ «Электроприбор» ґрунтовних методик розрахунку такого двигуна дозволяє його виготовлення вже сьогодні, і здійснити технологічний стрибок у галузі приміських перевезень вже цього року.

Відірваність навчального процесу у професійних коледжах і ліцеях від існуючих проблем на залізниці спотворює всебічність підготовки фахівців, не спонукає учнівську і студентську молодь до активного пошуку розрішення ключових проблемних питань. А наявність, у зоні доступу пасажирами і персоналом ланцюгів чи шаф з високовольтним обладнанням, вносить суттєві перепони на шляху залучення активної молоді до творчого пошуку. Наявність у автора Комплексної соціально-економічної програми «Новітнє село» конкретних пропозицій потребує конкретних дій. В силу існуючої у Світі надприбутків економічної політики із нав'язуванням споживачам, як і Україні, у формі допомоги МВФ, технічних рішень, сенс яких у технологічно-розвинених країнах вже втратив актуальність, і це відчувається прикладами проблем із експлуатацією поїздів типу ДЕЛ-02 пропоную:

З метою уніфікації електрообладнання об'єктів «хуторів комплексної забудови» за концепцією Новітнього села встановити для дизель-поїздів, їх акумуляторного і тягового обладнання, освітлення, автоматики і опалення, а рівно і для електропоїздів міжрегіонального сполучення рівень напруги постійного струму у 100 В, рівень міжфазної напруги синхронних генераторів, та в електромашинних перетворювачах напруги змінного струму у 42 В.

На підставі такого рішення реальністю постає заснування недержавного закладу позанавчальної молодіжної творчої ініціативи, діяльність якого була б спрямована на відродження стандартів якості життя і комфортності пасажирських і приміських перевезень, охоплюючи творчим натхненням й інші галузі суспільного життя.

Здійснивши передачу у довгострокове користування державними підприємствами Патентів на корисну модель № 36089, 40183, 79159 і «ноу-хау» з розрахунку, проектування й виготовлення вентильних індукторно-реактивних двигунів чи переробки асинхронних приводів у вентильні із виготовленими з російських чи білоруських кристалів шляхом зборки і тестування на ВАТ «Родон» чи ВАТ «Квазар-Іс» силових компонентів і модулів, разом із використанням інших вітчизняних пасивних й реактивних компонентів маємо забезпечити, пожертвою коштів і зусиль, зведення храму Господнього під Місяцем.

Тож залишиться одне, аби Катя Старожук, яка у другому класі Ружичнянського НВК ЗОШ І-ІІІ ст. на заняттях гуртка радіоелектроніки, самотужки спаяла імітатор звуку від падіння металевої кульки на бетон, прагнучи відродити до життя роботизовану СОВУ від «Тігер Електронікс», майбутній КОНСТРУКТОР, мала б у серці світло справжнього КОХАННЯ, як першоджерела ЛЮБОВІ.

УДК 81.27.00.161.1/.2.045.05

ДЕРЖАВНА УКРАЇНСЬКА МОВА

Спочатку було СЛОВО... Мало хто в Україні й за її межами цей біблійний вираз відносить до проблем сім'ї, батьківства і дитинства. Дехто свідомо замовчує цей зв'язок. Багато хто в Україні знав про сталі чоловічі традиції міста Миколаєва, в якому гармонійно співіснували мовні традиції Росії та України, де мові мешканців характерне правильний, виважений, шанобливий і дбайливий підбір слів при спілкуванні, особливо з особою протилежної статі. І такий підбір слів не лише запорука щасливої долі сім'ї та шлюбу, а й відкрита дорога у довге щасливе майбутнє життя. ...І найкращий лікар. Особливо від «чоловічих хвороб», для лікування яких світова фармацевтика виробила безліч «Супер...» і т.п. ліків. На порозі нової ери у житті людства більш важливим є не погляд у минуле, як того прагнуть І.Фаріон, Д.Гринчишин та інші, а зосередження уваги на розвитку мови як засобу спілкування і порозуміння, в першу чергу на рівні родини, на рівень якої державою перенесено основний важіль виховання наступних поколінь. А в такому відповідальному ракурсі всі спроби сприйняття мови як гри слів доцільно відкинути. Найбільш актуальне це для Державної Української Мови.

Кілька днів тому в ефірі радіостанції «Свобода» біля години тривала дискусія на тему піднесення української мови із недвозначними натяками на неправомірність Закону України «Про засади державної мовної політики». Людина, приїхавши 20 років тому із Сибіру в Україну, не знаючи її мову, почала її вивчати і зараз безапеляційно заявляє про недосконалість російської мови порівняно з українською. Один з респондентів висловив твердження про суржик, як мовне з'єднання російської й української лексики. Та попри всі такі розмови і «Свобода», і палкі захисники академічності української мови далекі від сутності Державної Української Мови, яка мала б покласти край чварам у багатонаціональному українському суспільстві, особливо на фоні об'єднавчої, між Заходом і Сходом, місії України.

Тож для початку декілька відомих тез. В основі російської мови – слово друковане. «Пробуючи вікно» у Європу і Світ за поданням Петра I російська мова збагачувалася іншомовними термінами, і велич російської мови як у міжетнічному порозумінні, так і в спільному із Світом науковому і професійному визначенні слів, витонченній фразеології. А згодом і Катерина II запросила до Росії німців: як вчителів-просвітян, і як посередників. Тут доречно дещо пояснити. Керуючими перших російських мануфактур були саме німці. Про їхню посередницьку роль – трохи пізніше. Тож українська мова – переважно розмовна і в силу тривалої боротьби за власну державність – ще й ізольована, самотня, а від того, в більшості випадків, малозрозуміла, може тому й так багата синонімами тих чи інших понять, уособлених численними виразами схожих за змістом слів. Може тому серед двох українців – три гетьмани. Яке ж тут може бути примирення, а тим паче любов. Не говорячи вже про стосунки чоловіка й жінки, котрих бог створив рівними (за своїм прообразом), та в наш час, на рівні гендеру, між якими існує суттєва нерівність.

Місяць тому в «прочтениях» радіоканалу «Релакс-радіо» почув вислів ізраїльського письменника Алуса Оза: «Дружба між чоловіком і жінкою (не в розумінні подружньої пари) – річ доволі рідка і набагато більш дорога, ніж любов: любов, за сутністю, річ доволі груба і не надто витончена порівняно із дружбаю. Дружба уособлює в собі і певну душевну витонченість, і щире вміння вислухати, і досконале відчуття міри». Не випадково мною зроблено вставку при перекладі з російської висловлювання, яке зачепило багатьох слухачів, особливо жінок. Адже для багатьох жінок любов – облуда, спосіб «заарканити» чи «прив'язати». Адже з давніх часів жінка прагнула обрати за батька своєї майбутньої дитини фізично сильного і розумово здорового чоловіка. Не дивно, що російська мова звеличує чоловіка, відсуваючи жінку на другий план. Українська мова ж звеличує жінку-матір. Поклоніння перед її муками народження та виведення у світ нової людини відзначено численними статуями Діві Марії на заході України. Та не випадково вся країна здригнулася від звістки про жорстоке згвалтування дівчини у Миколаєві, славетному місті корабелів, де як ніде в Україні шанували жінок, не залежно від віку. Приємне враження від висловлень екіпажу однієї з маршруток, у стареньких ПАЗах, про їх безпеку саме для жінок, коли після холодного мусону в новенького «Богдана», за один круг, розсипалось шасі. Така шана жінки формувалася й німецькою діаспорою Миколаєва. Та треба хоч трохи знати історію, аби зрозуміти – звідки корені тої діаспори, що несла миротворчу місію на фронті взаємин протилежних статей суспільства. Вони з тих земель повз Волгу, яким хліб України 1932-1933 років врятував життя, потомки німецьких родин з часів Катерини II. Сім років тому донька, навчаючись у магістратурі університету Бремерхафена, познайомила із Сашком, з того ж Миколаєва, його батьки за програмою об'єднання родин приїхали до бабці, що родом з берегів Волги (адже Україна під тиском націоналістично налаштованих патріотів і заокеанських радників визнала голод тих років голодомором!). От і скінчилося німецьке поселенство, між чоловіками і жінками, і в Росії, і в Україні. А що ж далі?

Вахтанг КЕБУЛАДЗЕ: «Найважливіші людські переживання натомість можна виразити лише метафорами. Кохання – це метафора. Вона надає певним щоденним жестам, рухам, словам і вчинкам універсальний сенс, що його не можна звести до цих конкретних жестів, рухів,

слів і вчинків. Вимога однозначності зводить нанівець сенс кохання, перетворюючи його на товар, що має на ринку певну ціну.» Здавалося б є позитивним на противагу російському слову «отношения» вжиття українською мовою синонімів: «відносини» і «стосунки», але якраз в питаннях порозуміння між чоловіком і жінкою, особливо поєднаних любов'ю, це вносить суттєві перепони, адже поняття «отношения» багато ширше, охоплює весь комплекс різних за вагою значення взаємин. Коли жінки любовні почуття відносять на рівень душі, чоловіки ж, в переважній більшості, на рівень «гріховних» стосунків. Чи не тому Степан Харлан, дописувач одного з російськомовних видань, «Теорію українського кохання» М.В.Томенка грубо зводить до рівня еротики і сексу. Особливо гостро відчуваєш цю різницю у розмовах із вихідцями Карпатських гір, передусім із гуцулами, для яких слово «кохання» напряду пов'язане із чуттєвими, інтимними стосунками з коханою.

З розмови із палким захисником української мови: «... треба вклонитися жінці, бо вона тримає три кути в хаті...», ... а то й всі чотири, як батько в бігах. Легко бездумно вештатися по світах у погоні за грошима, а потім ще й продавати своїм нащадкам вкрадене в тебе ж, через твою щирість, та подане у гарній обгортці твоїми ж панами. Близьк срібла затьмарює очі, особливо коли проблеми виховання дітей та їх доля Тебе не обтяжують (на то є жінка, матір). Вона нагодує... От і виростає такий «Шевченко, що буде «Буковель», і «думає», що йде в Європу». Де ж тому «батькові» прикарпатського футболу визнати, хоч би для себе, що ні Європа, ні СРСР не бачили такого блюзнірства, як на «Буковелі», де за лаштунками високих цін за «комфорт» приховано звичайнісіньку «халтуру», прикрашену західними технологіями... Та якби такий «Шевченко» був один. Багато схожих «мають роботу», від якої частенько дружина бездумно витрачає гроші та їздить у дорогому авто. А діти мають нервові розлади. Адже вони, як ніхто, відчувають загальну байдужість до їх долі, за горами «памперсів» та фото «коханих малюків» на шпальтах яскравих журналів. Та яка користь нащадкам від «тої роботи», передусім байдужих до чужих дітей «батьків». От і тікають від відповідальності хоча б «ще за один кут» ті, хто за своїми «роботами» забув про справжній «труд»: труд пахаря, труд вихователя, слюсаря чи верстатника... дивуючись просуванню на західні землі України донеччан та луганчан, для яких розмитого поняття «праця» ніколи не існувало. Легко «валити ліс» на півночі Росії або «давати чотири норми» при фарбуванні, заручившись підтримкою майстра та завскладом, і відкривши потім власний магазин біля школи, уповатися своїми здібностями з обдирання сусідів, через жагу дітей до ласих тістечок чи напоїв.

Та рішення просте: замість розмов про любов, треба кохати і власним прикладом вчити дітей вмінню відчувати це високе почуття. А таке одній жінці не по силах. Бо в коханні обоє рівні, а де нема рівності – нема й кохання. Прикрість принижуючого висловлення Алєуса Оза про любов у стосунках чоловіка й жінки в невизначеності терміну та розмитості поняття. І тільки українське, точніше – гуцульське, тлумачення слова «кохання» – як спроможне внести лад як в українські, так і російські, і не тільки, сім'ї. Працюючи інженером-конструктором Служби маркетингу Івано-Франківського ДП ВО «Карпати», об'їздив усі регіони України, вивчаючи попит і спілкуючись з людьми. І дійшов висновку, що вся суть протиріч саме у материнській мові, і проблема в тім, що виховані матерями діти у часи буремних змагань, здебільшого без батьків, так і не змогли привнести у наш вік мужність і силу своїх батьків, їх слова. І ця проблема значно ширша питань двомовності. М'яка українська мова, мова споконвічних захисників своїх кордонів, привнесла в українські словники слово «кохатися», яке за брутальністю не поступається російському матірньому аналогу, нівелюючи високість почуттів, прихованих за словом «кохання». Виховувати ж вмінню кохати треба з пелюшок. А для цього дитина б ніколи не мала б чути сварок між батьками, чи то приниження гідності будь-кого в очах дитини, адже ніхто так болісно і гостро не сприймає образу чи приниження когось з батьків, як дитина. А це можливе лише за умови суцільних компромісів між батьками. Та компроміс можливий лише між рівними: як у ролі батьків, у ролі вихователів, так і у справах любовних.

Спори, навіть між пов'язаними любовними узами, з того чи іншого приводу неодмінно виникають, та потрібна справжня мужність, з піклуванням про молодших в першу чергу, знайти спосіб розрішенню спірних питань взаємостосунків поза зоною досягнення спостережливої і чутливої пари очей та вух дитини.

З давніх часів, на просторах Гуцульщини, закохані «любилися» поміж собою (за висловом вчительки, яка у 1946 році була направлена на роботу у гірське гуцульське село), усамітнівшись у гаю чи серед високих трав численних галявин довкола села. За численними милуваннями, розмовами, мріями і фантазіями люблячі серця знаходили шляхи порозуміння. А потім ставали на рушник перед образами, відкриваючи для себе дорогу у кохання довжиною у життя. Тож не випадково гуцули під словом «кохання» розуміють інтимні стосунки люблячих сердець, коли важливо не тільки уважно вислухати, а й зрозуміти душевне прагнення чи біль, і тактовний підбір слів у розмові швидше загоїть рани (адже слово – не горобець, а як багато розбитих сердець через тих «горобців»). Та найважливішою ознакою кохання є довіра і відчуття єдності за словом «ми». Може тому у росіян жінка за чоловіком, а в українців – чоловік за жінкою, що нема між ними того дорогоцінного «ми». Бо «кохання» начебто похідне від «кохати». В польській мові – це можливе, в українській же, а тим паче в Державній Українській Мові, не має місця похідному. І тлумачення слів мають нести вантаж відповідальності і порозуміння, а не сваволі і облуду. Не випадково наведений приклад вживання слів «отношения», «стосунки» і «відносини», бо Державною Українською Мовою слово «Кохання» мало б мати чітке визначення як «інтимні отношения люблячих сердець протилежної статі, поєднані пристрастю», бо тільки застосування російськомовного слова дає можливість визначити ту багатогранність ніжності, любові і відповідальності закоханих, що так зневажливо нівелюється ізраїльським автором, бо дійсно високість почуття «кохання» не передати навіть правильним наголосом вжиття слова «любов» між чоловіком і жінкою, між парубком і дівчиною, між батьком і матір'ю. А в такому ракурсі виражене з'єднання, симбіоз двох величних мов, органічне їх поєднання у єдину Державну Українську Мову, мало б дати Світу взірець сімейного порозуміння та родинного виховання наступних поколінь прикладом взаємного шанування, любові і поваги, давши підставу і для дружби, і для любові до ближніх, й не тільки, і для довгої дороги у щасливе майбутнє багатьом «МИ». Доречним було б і привнесення в україномовне середовище слів російською, що несуть собою відчуття піднесеності. Адже якою важкою є ноша, яку Ти взяв на себе, а ще важче – як її на тебе поклали. Але яку гордість і легкість відчуває той, хто «возложив» на себе відповідальну справу і обов'язок люблячого чоловіка, дбайливого батька і тактовного вихователя, і піклувальника. Адже, як не прикро, при всій мелодичності української мови, через тяжкі випробування, що витримав український народ, так мало в ній піднесеності, торжества. Отож доцільним було б вжиття Державною Українською Мовою симбіозу: де в одному рядку тлумачного словника були прописані слова українською абеткою мовою українською, і мовами національних меншин у вигляді:

«Чорниця, Черніка, Афени»

...

«Отношення, Відносини, Стосунки»

...

«Возлагати, доручати»

І тільки слово «Кохання» не мало б симбіозу!

Література:

1. Закон України «Про засади державної мовної політики».
2. Тлумачний словник української мови, за редакцією Л.Г.Савченко, -Харків, Видавництво «Прапор», 2003,

3. Російсько-український й Українсько-російський словники (два в одному), за редакцією В'ячеслава Бусела, – К., Ірпінь, ВТФ «Перун», 2008,
4. Белорусско-русский словарь (під редакцією академіка АН БССР К.К.Крапиви, – Мінськ, 1962,
5. Білорусько-український словник (за редакцією чл.кор. НАН України, доктора філ.наук професора Г.П.Півторака, – К., 2006.
6. Ташенко А.Ю.. Розвиток соціології мови. «Ринок праці та зайнятість населення», 2010, №3 с.35-39
7. Томенко М.В. Теорія українського кохання – К., Основи, 2002,
8. Алексашина М.В. Соціологічний аналіз тендерної асиметрії в мові – Самара, ГОУВПО «СГУ», 2008,
9. Васютинський В. Самовизначення мовних спільнот в сучасній Україні: між ідеологією і мораллю – 2007,
10. Русанівський В. Історія української літературної мови – К., 2001,
11. Мироненко М. Психоаналіз почуття кохання – 2002,
12. Етимологічний словник у 6 томах – К., Наукова думка, 1980,
13. Огієнко І.І. Вступ до історії української мови – К-Под., 1919,
14. Мацюк Р. Антисуржик, довідник з історії найновішого поступу – Львів, 2001,
15. Фаріон І. Мовна норма: знищення, пошук, віднова – Івано-Франківськ, Місто-НВ, 2009,
16. Карабанова О.А. Психология семейных отношений – Москва-Самара, 2001,
17. Філон М.І., Хомік О.Є. Сучасна українська мова. Лексикологія.– Х., ХНУ ім..В.Н.Каразіна, 2010,
18. Мовні баталії, Інтернет-ресурс, опубліковано 17.11.2008,
19. Матюшин А.В. Проблемы интерпретации литературного художественного текста – Петрозаводск, ГОУВПО «КГПУ», 2007,
20. Клімкова Я.Ю. Комунікативні особливості жіночого та чоловічого мовлення з погляду сучасної гендерної лінгвістики – Луганськ, Вісник ЛНУ, №13, ч.ІІ, 2010
21. Масенко Л. Мова і політика – 1999.

ЄВРОСОЮЗ НАМ ДОПОМОЖЕ...

(чого вартує піклування)

...другий день жалоби. «Майдан» бере на себе повноту влади. «Правий сектор» диктує свою волю. Жага жити краще за рахунок батрацьких заробітків по світах в умовах панівної сили грошей за роки Незалежності зупинила вітчизняні заводи. Дітям нема де працювати. Керівники підприємств не можуть забезпечити завантаження виробництва продукцією, що мала б експортуватися, чим створено дефіцит робочих місць. Імпортна техніка не по кишені фермеру, а колективні господарства фактично знищені за вказівками європейських та американських радників...

І тут же з вуст активістів «майдану» чути: «Євросоюз допоможе нам модернізувати енергозатратне комунальне господарство...». З вуст обкраденого населення чути шаблони на тему «енергоємності вітчизняного виробництва порівняно із європейськими» як начеб-то головної складової «неконкурентоздатності вітчизняних товарів». Дорожнеча квартир у містах зумовлена значною вартістю проектно-вишукувальних робіт та будівельної техніки і обладнання. Адже диктатором ціни є прибуток.

То чи може диктатор піклуватися про народ. В чому ж вина В.Януковича, якого «обирали» аби «турбувався» про людей. Світові «вчителі» бізнесу та «промоутери» через безліч «тренінгів» всі ці роки нам нав'язують культ особистості. Але завжди добробут одного затьма-

рював очі більшості. І нинішній «майдан» це підтверджує. То може настав час виявити піклування самих про себе поставивши на конвеєр новітнє житлове хутірське будівництво на селі із реконструкцією транспортних засобів для громадських перевезень. Якщо Ахметов і К. здатні мати власний залізничний товарний парк для експорту енергоносіїв за кордон, то чому б громаді не відновити чудові угорські «Рути» у вигляді електро-дизельпоїздів! Ретельна розробка проекту потребує значних наукових, творчих та комерційних зусиль, які потребують оплати. Піклування про себе, про своїх дітей і онуків, коли чужих дітей нема, значно скорочує витрати, необхідні для кредитування. А такий підхід дає можливість очікування допомоги з боку держави, якщо в цьому виникне потреба. Та перш за все декілька нотаток про допомогу Україні від Євросоюзу та США:

Лампа розжарювання, створена винахідником Едісоном два століття тому, світить ще й досі (у музеї). Сполучені Штати нав'язали Євросоюзу (й Світові) обмежений її ресурс, тобто вона за технологією має перегоріти після тисячі годин роботи. Тож не дивно що два французьких частотних перетворювача для італійських електродвигунів німецьких відцентрових насосів на очисних спорудах Івано-Франківського КП «Водокотехпром» одночасно вийшли з ладу, щойно закінчилася їхня шестилітня гарантія (вийшла з ладу одна японська мікросхема, придбати яку дорожче, ніж закупити нові два Сименси, чи ті ж Шнайдери). Адже виріб, що має шестилітню гарантію, на час відмови вже знятий з виробництва, і його мікросхеми – теж. Тож піклування Євросоюзу про добробут українців виявиться звичайнісіньким ярмом (чи то зашморгом): кредитний транш передбачає закупівлю комплексу європейського обладнання, то ж погашення боргу постійно вимагатиме його зростання і при цьому свідомо демонтуються надійні новосибірські високовольтні електродвигуни й велико-люкські насоси, ресурс яких перевищує 25 років. То чи варта цього 30% економія електроенергії та шалений ріст цін на комунальні послуги.

Новітні світові досягнення у вигляді надяскравих світлодіодів затьмарили очі вітчизняним розробникам, що прагнуть відновлення промислового виробництва в Україні та створення нових робочих місць, віддаючи ледь зароблені кошти малим підприємствам за розробку конструкторської документації. І при цьому знову ступають на «ті ж граблі». Відомо, що для очей людини найкраще підходить джерело світла, спектр хвиль якого ближчий до сонячного (для читання друкованих книжок чи підручників). Користування дисплеями чи моніторами погіршує зір людини, особливо дитини. Холодне світло більш сприятливе для освітлення робочого місця, побутових приміщень, сходів. Таке світло дає люмінесцентна лампа чи надяскравий світлодіод. Різниця начебто незначна: реалізація продукції на імпорتنій елементній базі чи вітчизняній. Мініатюризація акумуляторів тут ні до чого. Гарні акумулятори роблять у Луганську, не гірші імпортом безнакальні лампи може робити Полтавський завод газорозрядних ламп. То може конструктор український нарешті почне думати про споживачів, про нас з Вами, ніж втягувати нас же в нову кабалу. Адже для активного продажу за кордон потрібен сертифікат походження: чи складові власні чи покупні, чим заздалегідь створюються проблеми патентування промислових взірців, як передумови продажу.

Усталена практика самобудов на селі як правило виконується без проектів, поступово: фундамент і коробка хати, реконструкція чи добудова, газифікація, колодязь, господарські споруди і т.п. То ж не дивно, що 95% сіл не мають ні каналізації, ні водопроводу, при високій трудомісткості присадибних господарств, а в решті – нижчий рівень життя. Проект, зроблений за окремим замовленням, сам по собі дорогий, та ще й нав'язує замовнику, як правило, дорогі матеріали, технології, обладнання. За гроші піклування не буває. За результатами глибокого аналізу традицій українців від заходу до сходу комуністами Івано-Франківського осередку «забороненої» КПУ розроблено ескізний проект «Хутора комплексної забудови» із трьох 15-квартирних автономних будинків для комфортного проживання сімей декількох поколінь, що оснащені і власним водопроводом, і гарячим водозабезпеченням, і теплом, освітленням, ліф-

тами, зимнім садом і оранжереєю, коморами і виробничими майстернями, світлицями і класами для дитячої творчості, гаражем на 15 мікроавтобусів та 40 автомобілів, де не використовується природний газ, а лінії електромережі передбачають використовувати як «гарячий» резерв. До комплексу входить автоматизована мініферма на 45-дійних корів та міні-завод про переробці 1000 кг молока за добу у пастеризоване молоко, масло, сметану, сир м'який і твердий, кисломолочні вироби для потреб мешканців хутора із чисельністю до 700 чоловік. Собівартість квартири із 12-ти кімнат по 20 кв.м. з чотирма лоджіями, трьох ванних кімнат із туалетами, сауною, кухнею та холу із секторами для спільного відпочинку чи спортивних ігор (більярд чи настільний теніс) та тренажерів за ринковими розрахунками сягає 3 мільйонів гривень (за існуючими в Україні розцінками) і потребує довгострокового кредитування усіх дорослих членів родини, сім'ї, та спільними зусиллями громад, студентів чи науковців, промисловців та конструкторів завершений проект може і має стати доступним для заселення кожної української сім'ї. Проект захищений трьома Патентами України на корисні моделі, чим забезпечуються гарантії експорту будівельних конструкцій і обладнання хутора. Серійна забудова хуторів забезпечить відновлення вітчизняної промисловості, створить робочі місця у місті та на селі, дасть поштовх для розвитку сімейного та громадського електротранспорту.

Політична і економічна криза мине. Мрії стануть реальністю, як піклуватися про себе ми будемо самі, а не хтось там за кордоном. Коли перш ніж закласти у проект імпортний елемент, чи то вікно, чи водяний кран, ретельно подумаєш і про його надійність, і про доцільність, і про економію, і про власного виробника, і про перспективу. А коли піклування адресується кожному, то нема й заздрощів, при всьому розмаїтті убранства родинних квартир, адже внутрішнє оздоблення квартир – мобільне, і житловий простір кожна сім'я відтворює собі сама, чим мав би формуватися особистісний колорит сімейного світосприйняття, як джерело виховання наступних поколінь.

ЗАРОБІТЧАНСТВО

(рішення мовної проблеми в Україні прийшло саме по собі)

З розмови із палким захисником української мови:

«... треба вклонитися жінці, бо вона тримає три кути в хаті..., а то й всі чотири, як батько в бігах».

Легко бездумно вештатися по світах у погоні за грошима, а потім ще й продавати своїм нащадкам вкрадене в тебе ж, через твою щирість, та подане у гарній обгортці твоїми ж панамі. Блиск срібла затьмарює очі, особливо коли проблеми виховання дітей та їх доля Тебе не обтяжують (на то є жінка, матір). Замість розмов про любов, треба кохати і вчити дітей вмінню відчувати це високе почуття. А таке одній жінці не по силах. Бо в коханні обоє рівні, а де нема рівності – нема й кохання. І піклуючись про любу дитину ніколи не вдягнеш її у «памперс» і подбаєш, щоб вона і інші довкола мали б краще майбутнє. Адже все, що зараз продається в Україні розроблено українцями і їх братами у часи УРСР, коли підлітки майстрували і креслили, дівчата винаходили нові моделі вбрання чи дитячої іграшки. Та «занавіс» обрушили, не можна весь час сидіти за частоколом паркана...

Ототожнення українцями Галичини себе як прямих нащадків Київської Русі, з презирством висловлюючись про молодий вік Московії не вартує особливої уваги, бо в таких випадках, за чванливою зверхністю криється проста недалекоглядність. Нащадки Київської Русі живуть і в Росії, і в Білорусі. І в кожній з цих країн за довгі століття утворилися і нові традиції, і нова мова, і своя державність. Та як не крути – всюди в основі той самий етнос – русичі. Тим чоловікам, що в умовах більш суворого клімату розбудовували державу, матері та дружини ростили діточок на підмогу... Вихідцями Карпат дароване Світу справжнє розуміння такого високого почуття – як Кохання. Братні ж Білоруси знайшли так необхідний українцям

для порозуміння «симбіоз двох мов: мови жінки (українська) й мови чоловіка (російська)», в якому ніжна фраза у вустах тендітної дівчини із погонами прикордонника змітає с полиць кремезних велетнів, а розум чоловіка в поєднанні з високим відчуттям відповідальності спрямований і на піклування, і на забезпечення майбутнього Русі, і на братню підтримку...

Залишилось взяти лишень українську абетку...

Г.В. Бокал, канд..філос.наук

«ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка»

Філософія, політологія. 91-93/2009

СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА СІМ'Я: ПРИЧИНИ ЗМІНИ ЇЇ МОДЕЛІ

Сім'я складалася протягом століть і змінювалася в ході історичного розвитку суспільства. Пройшовши шлях розвитку рід-парна сім'я-моногамна сім'я, сучасна українська сім'я під соціальним, політичним, економічним, впливами набуває нових вимірів. За останні декілька років українська сім'я змінила свою форму у зміщенні від розширеної (патріархальної) до нуклеарної. П. Сорокін виділяє декілька симптомів розпаду патріархальної сім'ї: ріст розлучень; падіння рівня народжуваності; збільшення позашлюбних сексуальних контактів; послаблення релігійної основи шлюбу; вивільнення жінки з під опіки чоловіка. Аналізуючи сучасну українську сім'ю можна визначити чинники, що впливають на її зміни.

–Зміна образу самої жінки.

–Демографічна ситуація (міграція та еміграція; бідність та низький життєвий рівень сім'ї).

–Ранні шлюби, повторні шлюби.

–Ріст розлучень.

–Формування тендерних відносин.

Змінилася сама жінка. Сучасна жінка не лише працює, і робить кар'єру, а й створює новий образ жінки. Оскільки сьогодні жінки стають менш залежними від чоловіків фінансово, шлюб втрачає свої колишні характеристики необхідного економічного партнерства. Відбулося змішання професійних та особистих обов'язків. Зараз багато жінок заробляють гроші самостійно, незалежно від чоловіка; виходять заміж заради рівноправного союзу або не виходять взагалі.

Сучасна українська молода жінка менш упереджена у своєму ставленні до шлюбу, аніж її мати. Вона чітко усвідомлює необхідність в самореалізації в професійному, творчому, інтелектуальному, тобто, особистісному відношеннях; а не лише в тому, щоб продовжувати сповідувати і підтримувати суспільну роль жінки і матері. «Ніколи не варто недооцінювати можливості жінки. Можливо лише хворе суспільство, що не бажає вирішувати свої проблеми і не здатне ставити цілі і завдання, що відповідають можливостям і знанням його членів, ігнорує силу жінки» [1].

Самостійність жінки не завжди сприймається адекватно, оскільки відбувається збіг, уподібнення між традиційними цінностями чоловіків та новими цінностями жінок. «Такі цінності молодше покоління сформувало завдяки тому, що воно успадкувало свободу, яка для старших поколінь була почасти недосяжною, – свободу для жінок працювати та контролювати свою спроможність продовжувати рід, свободу пересування для обох статей і свободу самому визначати свій стиль життя» [2].

Стара форма договору між чоловіком і жінкою – жінка пропонує чоловікові сексуальні, репродуктивні, господарські послуги в обмін на фінансову підтримку і соціальний захист, – вже не завжди задовольняє потреби самої жінки. Натомість, багато жінок бажають заробляти гроші на утримання своїх сімей, і очікують від чоловіків участі в домашньому господарстві

та догляду за дітьми. Разом з тим поширення нових естетичних норм, що їх нав'язує ринок моди, і перенесення на себе зовнішніх стандартів фігури сприяли створенню нового образу жінки. Розвиток демократичного суспільства закономірно веде до розвитку нової особистості, розширення прав і можливостей сприяє становленню нових норм в суспільстві. Тому, переворот який відбувся в історії жіноцтва був закономірним в історії людства. Під впливом розвитку науки і техніки жінка отримала можливість контролювати народжуваність, що зменшило домінування чоловіка. Але з іншого боку, відмова від дітонародження, як прояв власної жіночої волі може призвести до певних змін у демографічній сфері.

Як відомо, демографічна ситуація у будь-якій країні є відображенням не тільки її соціально-економічного становища, а й дотримання державою фундаментальних прав і свобод людини. Сьогодні інститут сім'ї переживає суттєві складнощі, пов'язані з переходом до ринкової економіки, зниженням рівня доходів в сім'ї, зміною суспільних ціннісних орієнтацій. Втрачаються національні традиції багатодітності. Безпосередній вплив на демографічну ситуацію в країні справляють міграційні процеси. Для України проблема демографічної кризи загострилася у зв'язку з поширенням такого явища, як закордонне заробітчанство, переважно в цьому процесі задіяна українська молодь, яка в більшості випадків залишається назавжди у країнах міграції. Варто також згадати про низький рівень народжуваності, бо ж кожна дитина має бути найбільшою цінністю не тільки для своєї сім'ї, а й для держави в цілому. Причини цього криються в наступному: низький життєвий рівень молодих сімей, високий рівень безробіття молоді та відсутність перспективи працевлаштування, погане забезпечення молодих сімей житлом, незадовільна екологічна ситуація та ін. «В Україні досить високий відсоток смертності, насамперед, від зовнішніх дій (самогубство і вбивства) та, як правильно зазначають дослідники, від соціально детермінованих причин смертності (вживання алкоголю і тютюну). Проблема суїциду є значною мірою наслідком системної економічної кризи, низького життєвого рівня, невлаштованості значної частини населення, душевної самотності» [3].

Підвищення життєвого рівня – це необхідна, але не вирішальна передумова для створення сім'ї. Треба змінювати соціальні норми, характер людських стосунків. «Деформоване соціальне середовище, руйнуючи фізичне, психічне та духовне здоров'я людей, знижує їх життєву активність, творчу продуктивність, створює психоемоційний дискомфорт. За таких умов людина як основний суб'єкт соціальної життєдіяльності перестає бути повноцінним учасником прогресу і оздоровлення суспільства» [4].

Прийняті Урядом України за останні роки концепції і програми розвитку охорони здоров'я населення України, безпечного материнства, державної політики у сфері здійснення контролю за тютюном, заохочування народжуваності, запобігання захворюванням на СНІД, зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя виконуються не повністю і не справляють відчутного впливу на ситуацію у демографічній сфері.

Отже, матеріальне стимулювання сімей державою, не обов'язково призведе до росту народжуваності, сім'я мусить виконувати всі необхідні функції в комплексі, а саме сексуальну, репродуктивну, економічну і освітню. Якщо не буде виконуватися перша та друга, то суспільство приречене на вимирання; без третьої припиниться існування членів сім'ї; без здійснення четвертої функції, зникне культура. Бо українська сім'я має не тільки відтворювати репродуктивно майбутнє, а й навчитися, аби відновити функції виховання молоді людини, виховання особистості.

Сім'я впливає на людину протягом усього її життя, але особливо велика її роль на початку життєвого шляху. Саме в цей період закладаються моральні і психічні основи дитини. Створення сім'ї – це складне і відповідальне життєве завдання, для тих, хто вступає в шлюб, це повинно бути зваженим кроком. Майже половина новостворених сімей розпадаються в перші п'ять років спільного життя, саме в той період, коли в них народжуються діти. Сюди можна теж віднести студентські шлюби – малий вік вступаючих в шлюб. Причина розлучення такого

шлюбу криється в незрілому, неусвідомленому ставленні до проблеми створення сім'ї, що призводить до порушення самого таїнства шлюбу. Доки не відбулося становлення особистості чоловіка чи жінки, приймати рішення про створення сім'ї не варто.

«Раннє сексуальне життя, ранній шлюб завжди були характерними для примітивних суспільств, для нижчих міських прошарків суспільства і жителів провінції... сексуальна розпуста і раннє статеве життя вказують на недостатній розвиток особистості» [5]. Секс і ранній шлюб, найлегший спосіб вирішення проблем і можливість втекти від відповідальності, самотійно стати дорослим. Обов'язкова сексуальна активність, зазвичай маскує відсутність потенції в інших сферах життя, тобто сексуальне задоволення не завжди говорить про повноту життя. «Психоаналітики часто зустрічають в своїй практиці пацієнтів, що втратили здатність любити, але які успішно справляються з сексуальними функціями. Сексуальне задоволення замінює їм любов, тому що сексуальна потенція – єдине досягнення, в якому вони впевнені. Їх нездатність бути продуктивними у всіх інших сферах життя і почуття незадоволення, що породжується разом з тим, компенсуються і маскуються їх сексуальною поведінкою» [6]. Подібна поведінка спостерігається серед студентів, хоча потенціальна здатність в них бути продуктивними у всіх сферах життя дуже висока. Студентки часто шукають «захисту» в інтенсивних сексуальних відносинах в силу відчуття власної неадекватності тим умовам, коли, можливо, вперше в житті їм доводиться важко працювати, конкурувати, активно мислити... Все це викликає фізичний біль [7]. Тобто тут можна говорити про залежність дівчини від чоловіка, що призводить до гальмування як її, так і його розвитку, обмеження в становленні особистості. А першопричиною цих явищ є прийняті в суспільстві стереотипи. Чоловіків прагнуть виховувати сильними, мужніми, незалежними, агресивними; а жінок – скромними, слабкими, пасивними, націлюючи їх на пошуки чоловіка, який здатен її захистити.

Протягом багатьох сторіч шлюб сприймали як щось непорушне. Розлучення дозволялися тільки в дуже обмеженій кількості випадків, таких як невиконання взаємних шлюбних обов'язків. Більшість країн рухаються в напрямку полегшення процедури розлучення. Ставлення до розлучення швидко змінюється. Навіть ще кілька років тому на розлучення дивилися з осудом. Батьки, що проживають в сільській місцевості мають тенденцію бути більш консервативними, на відміну від родин, що проживають у великих містах.

Пропорція розлучень не є прямим показником подружніх негараздів. «Розлучення – для людей прогресивних, це юридичне право оформити життєву невдачу» [8]. Є пари, які розійшлися, але офіційно не розлучилися. Або ж, люди, що невдало одружилися, але свято вірять в шлюб. Або хочуть, щоб діти мали родину, сім'ю. Чим освіченішою стає жінка, тим вірогіднішим стає розлучення з чоловіком, «...ми живемо в епоху серійних шлюбів, коли багаторазові шлюби і часта зміна партнерів є нормою. Тобто відданість у відносинах перестає бути нормою» [9].

Більш толерантне ставлення до розлучень означає, що подружжя має змогу покласти край стосункам, що не дають їм ніякої радості, не накликаючи на себе соціального остракізму. З іншого боку, розрив шлюбу майже завжди призводить до емоційного стресу і може створити фінансові труднощі. Розлучення це не тавро, а вибір особистості, а право вибору має як чоловік так і жінка. Окрім того, бажання вступати в шлюб як і можливість його розірвати, – повинно сприйматися суспільством однаково схвально. Але варто подивитися на проблему розлучення з іншого боку. Дедалі частіше розлучення негативно впливає на життя дітей, завдаючи глибокого емоційного стресу і невинуватих травм дитячій психіці.

Деякі діти розлучених батьків успішно навчаються у школі й не виявляють жодних ознак меншовартості. І навпаки, багато дітей, чий батьки залишаються разом, мають нещасливе дитинство, погано навчаються в школі й не мають успіху в своєму трудовому житті. Вирішальне значення має не так присутність чи відсутність батьків у житті дитини, як стиль і зміст їхнього батьківства. Діти досягають найбільших успіхів там, де їх люблять, і у тих випадках

коли батьки впливають на них своїм авторитетом, а не зловживають авторитарною владою, і коли вони чутливі до їх потреб. Розлучення, звичайно, може ускладнити здійснення в родині такого стилю виховання; але постійний розлад між батьками, які залишаються разом, може також мати дуже шкідливі наслідки для дітей.

З 1 січня 2008 року набрав чинності новий сімейний кодекс України, який більш відповідає реаліям і потребам нашого часу, бо містить в собі демократичні засади. Право на материнство набуває нового характеру, а саме: причиною для розлучення може бути небажання чи неспроможність чоловіка мати дітей. Варто згадати і про громадянський шлюб, як заохочення державою до узаконення сімейних стосунків. Співжиття чоловіка і жінки, що мають сексуальні стосунки, але не одружуються досить поширене в українському суспільстві. Це явище поширене як серед студентського населення, так серед людей старшого покоління, що досягли певних успіхів у кар'єрі і мають можливість матеріального забезпечення. Позитивне ставлення до такого виду шлю-бу вбачається в експерименті, що може дати хороші результати для прийняття рішення і надалі бути разом з подальшим офіційним реєструванням.

Сьогодні серед молоді спостерігається тенденція вступати в шлюб в середньому від 25 до 30 років, що говорить про бажання власної самореалізації як чоловіка, так і жінки, і залишається зовсім невеликий відсоток людей, які зовсім не бажають одружуватися, з одного боку вони мають можливість зробити блискучу кар'єру, сконцентрувавшись лише на роботі, а з іншого – страждають від самотності та ізольованості. Збільшується кількість повторних шлюбів, що свідчить про віру в шлюб. Люди, які вже були розлучені, можуть ставити до шлюбу більші вимоги, ніж ті, хто одружився вперше. Цілком можливо, що повторні шлюби можуть бути більш успішними, оскільки укладені вони з урахуванням досвіду з попереднього шлюбу, та усвідомленням необхідності створити сімейний затишок та душевний притулок. Люди, які беруть шлюб удруге у віці від тридцяти до сорока, мають вже дітей, і тут може виникнути проблема з вітчимом чи мачухою. Оскільки більшість нерідних дітей з'єднані в одну родину, то ймовірність сутичок через певні непорозуміння (різні сімейні звичаї) досить висока.

Але разом з тим неповні сім'ї стають дедалі більш поширеним явищем. Переважна більшість – це родина з матір'ю, оскільки після розлучення право опіки над дітьми надається, як правило, матері. Багато самотніх матерів (і батьків), незалежно від того, були вони чи не були одружені, досі не тільки потерпають від економічної нестабільності, а й накликають на себе суспільний осуд. Однак такі давніші й більш осудливі терміни, як «покинуті жінки», «безбаченки» та «розбиті сім'ї», мають тенденцію поступово виходити з ужитку.

Упродовж останнього десятиліття в Україні активізувалась тендерна думка й діяльність, спрямована на тендерні перетворення. Вхідження тендеру в Україні не проходить легко, без суперечностей (одна із проблем просування тендеру недостатнє фінансування). Тендер – це соціально сконструйоване визначення взаємовідносин між статями. Ця конструкція включає в себе нерівні владні відносини, передбачаючи чоловіче домінування і жіноче підкорення в більшості сфер життя. Чоловіки, а також ролі, функції, цінності, що відповідають їх способу життя, оцінюються в більшості випадків вище, чим жінки і все, що асоціюється з ними. Чоловічі норми визнаються як норми суспільства в цілому, що відображається в політичних курсах і структурах. Політичні курси і суспільні структури часто несвідомо відтворюють тендерну нерівність.

Принцип домінування чоловічого над жіночим в українській сім'ї є досить поширеним явищем, що подекуди носить формальний характер. Як правило, панівне, владне становище чоловіка в сім'ї (в суспільстві) зумовлене наявністю матеріальних ресурсів, тому сім'я є яскравою демонстрацією тендерної нерівності.

ООН висуває проблему тендерної рівності в якості одного з пріоритетів своєї діяльності. Сучасна світова тенденція полягає у запровадженні тендерного аналізу. «Тендерний аналіз – направлення аналітичної діяльності, що засноване на теоретичних підходах і категоріях тен-

дерних досліджень. Соціальне і культурне конструювання тендеру, тендерна нерівність, тендерні розрізнення, тендерний характер влади; тендер і суспільний розвиток, соціальні зміни. Аналіз будується на виокремленні двох основних тендерних труп – чоловіків і жінок. Для більш детального аналізу виділяються і інші категорії – рівень освіти, вік, зайнятість. При використанні цих підходів до аналізу суспільства, використовуються різні аспекти аналізу: дослідження ієрархії і цінностей чоловіка і жінки, доступу до різного роду ресурсів (матеріальним, грошовим, інформаційним, інтелектуальним), соціальних статусів і заохочень (розподіл праці, посади, зарплати чоловіка і жінки), можливості участі у суспільному житті (політичному, економічному, культурному, соціальному)» [10].

Відмінності в поведінці чоловіків та жінок формуються головним чином через соціальне вивчення жіночої та чоловічої ідентичності, фемінності та маскулінності. Нерівність в сім'ї зумовлена більшою владою чоловіка, що склалося і утвердилося історично. Проте одна з найважливіших особливостей сім'ї на Україні – більш демократичний її характер, а отже й вільніше, рівноправніше родинне становище української жінки. І це історично підтверджений факт. «Від давніх-давен всі люди, котрі пильно придивлялися до життя руського народу, признавали, що русини обходяться з своїми жінками далеко лагідніше, далеко гуманніше і свободніше, аніж їх сусіди. Свобідна воля жінщини знаходить тут далеко більше пошанування..., в родині жінка займає дуже поважне і почесне становище, ба навіть веде своє окреме (жіноче, домашнє) хазяйство побіч мужичого, до котрого мужик рідко коли мішається» [11]. Окрім того, згідно «жіночого права» (частина «звичаєвого права»), жінка мала особисте майно, що складалося з приданого, включало земельний наділ і успадковувалося по жіночій лінії.

Зміни в суспільстві неминуче тягнуть за собою зміни в сім'ї, оскільки вона залишається однією з головних соціальних інституцій. Українська сім'я зазнала значних змін у ході історії, і форма сім'ї продовжує пристосовуватися до мінливих обставин сьогодення. Однак мало що свідчить про те, що сім'я занепадає чи відмирає. Шлюб залишається досить популярним явищем. «Вісім із десяти українців вступають в законний шлюб і найбільшою цінністю у своєму житті вважають сім'ю, хочуть мати двох, подекуди трьох дітей» [12].

«Нам слід спробувати примирити індивідуальні свободи, які більшість із нас навчилися цінувати у своєму особистому житті, з потребою формувати стабільні й тривалі взаємини з іншими людьми» [13]. Український шлюб будується на ідеї романтичного кохання та української традиції. Вважається, що подружжя повинна об'єднувати взаємна любов, яка спирається на особисту привабливість та сумісність характерів.

Поширена як неолокальна (новостворене подружжя перебирається жити в нове помешкання окремо від їхніх батьків), так і матрилокальна (молодята поселяються поблизу від батьків нареченої) та патрилокальна модель проживання. Хоча в силу соціальних та економічних чинників ці моделі не є вичерпними для української сім'ї (проживання кількох сімей не пов'язаних кровними стосунками в одній оселі). Більш забезпеченим сім'ям притаманна неолокальна модель проживання, а соціально незабезпеченим – інші моделі проживання.

Українські сім'ї організовують свої домашні обов'язки по-різному. Контраст між звичайною сім'єю (дружина як домогосподарка і чоловік «годувальник») і так званою сім'єю подвійної кар'єри або сім'єю самотнього батька чи матері, які мають на своєму утриманні дітей, ілюструє це розмаїття. Варіації в сімейному досвіді протягом життєвого шляху – цілком закономірні. Так, чоловік чи жінка може походити з сім'ї, де батьки завжди жили разом, а він чи вона можуть одружитися чи вийти заміж, а потім вирішити розлучитися. І це може бути свідченням більш демократичного ставлення до шлюбу, проявом свободи вибору, любові до обранця.

Нуклеарній сім'ї властиве послаблення родинних зв'язків. Але з іншого боку, як позитивний аспект таких відносин, в силу подолання протиріч і конфліктів між поколіннями, молода сім'я повинна жити окремо від старшого покоління. А проблема непорозуміння між поколіннями не є новою. Так, відомий український письменник-реаліст І. Нечуй-Левицький добре

обіграв цю тему в соціально-побутовій повісті-хроніці «Кайдашева сім'я», показавши поступове духовне відчуження, що виникло через постійні сварки та колотнечі. Сам автор так визначив тему повісті: «Сімейний побут українського народу з його великим потягом до особистої незалежності та самостійності сім'ї...» Нуклеарна сім'я поширена переважно серед міського населення, а розширена частіше зустрічається на периферії, де традиційні звичаї родинного життя зберігаються.

Отже, піддавши аналізу сучасну українську сім'ю, виявивши і дослідивши фактори, що найбільш впливають на її формування (виділяємо наступні: демографічна ситуація в Україні, освіта, рівень доходу, вік при вступі до шлюбу, статус в суспільстві, інтереси та рід занять чоловіка та жінки, установлення тендерних відносин), – підсумовуємо. Немає ідеально щасливих сімей. Сучасна українська сім'я – це група, об'єднана міцними узами почуттів, з характерним високим рівнем приватності домашнього життя, де головна увага приділяється вихованню дітей. Шлюбний зв'язок формується на основі персонального вибору, скріпленого персональним потягом або романтичним коханням.

Унаслідок зростання кількості робочих місць, відокремлених від дому, родина стала більше прив'язаною до споживання, аніж до виробництва. В силу економічних, соціальних та політичних умов сім'я змінює свою форму. З розвитком централізованого врядування, зростанням міст та необхідністю працювати поза сімейним колом, все це спричиняє встановлення нових стосунків в сім'ї. Ці зміни мають тенденцію спричиняти в усьому світі рух до систем нуклеарної сім'ї, розкладаючи розширені сімейні формування та інші види груп спорідненості.

«Щодо песимістів, які вважають, що цивілізацію можуть поглинути клони, бісексуали, варвари чи хулігани з передмість, – то їм можна нагадати, що всі ці види безладу не нові, навіть, якщо вони проявляються у небачений досі спосіб – і, головню, що вони не заважатимуть тому, що на сім'ї нині дивляться як на єдину певну цінність, від якої ніхто не хоче відмовлятися. Її люблять, про неї мріють, і її бажають чоловіки, жінки і діти будь-якого віку, будь-якої сексуальної орієнтації та будь-якого матеріального стану» [14]. Сім'я залишається єдиним інститутом, заснованим на роздільних і чітких ролях чоловіків і жінок. Не дивлячись на значні соціальні і економічні реформи, що змінили наше повсякденне життя, старі тендерні ролі залишаються глибоко вкоріненними в наших культурних розмірковуваннях.

Сім'я може бути лише вільним союзом особистостей з рівними можливостями і правами. Сім'я та шлюб залишаються стійкими усталеними інституціями, хоча їм доводиться витримувати великі стреси й напруження. Шлюб лише тоді є міцним, коли в ньому задовольняється одна з соціальних потреб людини – потреба в любові, віра в цінність, значимість та неповторність особистого «Я». Українська сім'я не руйнується, а утворює нові форми, тим самим адаптуючись до нових соціальних та економічних умов.

1. Фридан Б. Загадка женственности. – М., 1993. – С.298. 2. Гіденс Е. Соціологія. – К., 1999. – С.187. 3. ВРУ "Демографічна криза в Україні. Причини і наслідки". – К., 2006. – С.73. 4. Там само. – С.79. 5. Фридан Б. Загадка женственности. – М., 1993. – С.350. 6. Фрейд З. О психоаналізі. Лекції / З. Фрейд; пер. В. Вульф. – Мн., 2003. – С.273. 7. Фридан Б. Загадка женственности. – М., 1993. – С.357. 8. Рудинеско Е. Розладнана сім'я. – К., 2004. – С. 152. 9. Карстен fl., Ялом М. Американская пара: вигляд изнутри. – К., 2006. – С.295. 10. Гендерная интеграция: возможности и пределы социальных инноваций / Ред.-сост. Савинская О.Б., Кочкина Е.В., Федорова Л.Н. – СПб., 2004. – С.116. 11. Кравець О.М. Сімейний побут і звичаї українського народу. – К., 1996. – С.5. 12. ВРУ "Демографічна криза в Україні. Причини і наслідки". – К., 2006. – С.86. 13. Гіденс Е. Соціологія. – К., 1999. – С.206. 14. Рудинеско Е. Розладнана сім'я. – К., 2004. – С.224.;

«Дзеркало тижня» №5 від 14 лютого 2009

СІМ'Я – ТАЄМНИЦЯ ВІДДАНОГО КОХАННЯ:

ВЧЕННЯ ПРО ІНТИМНУ І ДУХОВНУ СФЕРИ

Вікторія СОРОКОПУД

Кажуть, у нашій державі функціонують близько 900 вищих навчальних закладів, кожен із яких щорічно випускає десятки тисяч дипломованих спеціалістів. Вони виходять у мантиях і з дипломом, щоб відразу сміливо впірнути в «кар'єрне море». Може, саме тому з-поміж усіх інститутів України так вирізняється заклад, у якому немає ані синіх із золотим заліковок, ані деканів, ані проректорів, ані дипломованих випускників, адже в ньому проходять підготовку до... сімейного життя. Львівський Інститут родини та подружнього життя, заснований 1997 року, – явище справді унікальне. Тепер, коли так багато говорять про руйнацію української сім'ї, його працівники ведуть науково-дослідну роботу і впроваджують конкретні програми з реабілітації сімейних цінностей в українському соціумі. Хтось може сказати, що таких шкіл, тренінгів і центрів в Україні і без того не бракує. Та, незважаючи на їхню діяльність, розлучень і абортів у нас все одно забагато. Адже зазвичай ми просимо допомоги гільки тоді, коли морська вода вже щосили ллється через пробіну в днищі сімейного судна. І мало хто нині розуміє, як важливо ще до створення сім'ї дати молодим людям «інструкцію з судноводіння». Фактично, Інститут родини одним із перших в Україні розпочав широкомасштабну роботу з підготовки юнаків та дівчат до подружнього життя, ознайомлюючи з його психічними, сексуальними й духовними складовими через вчення католицької церкви. Щоб дізнатися, як побудовано навчальний процес, які програми й предмети вивчаються в рамках підготовки до сімейного життя і наскільки поширене в Україні саме поняття підготовки до шлюбу, «ДТ» звернулося до директора Інституту родини та подружнього життя, доктора філософії Юрія ПІДЛІСНОГО.

– Перші наші кроки були пов'язані з випуском книжок, які могли б допомогти людям зрозуміти, що таке сім'я з церковного погляду. Потім церковна влада попросила нас розпочати підготовку молоді до шлюбу. Чому? Після виходу УГКЦ з підпілля безліч юнаків та дівчат почали йти на вінчання, хоча більшість їх і не були готові до цього таїнства. Щоб це не перетворилося на моду й чисту формальність, потрібно було допомогти парам, які готувалися до вінчання, зрозуміти його сутність. Невдовзі було розроблено невеличкий курс, який складався з 10—12 зустрічей, туди запрошувалася кожна пара, котра готувалася пройти обряд вінчання у греко-католицькій церкві. Спочатку це відбувалося тільки у Львові, у приміщенні Львівської Богословської академії (тепер це Український католицький університет), але згодом такі підготовчі курси почали пробувати вести парафіяльні священики, а також священики з інших міст. Незабаром Синод єпископів вирішив розробити єдину для всієї греко-католицької церкви програму підготовки до шлюбу. Сьогодні – це 18 зустрічей, поділених на певні блоки.

Перший, богословський, містить у собі п'ять зустрічей зі священником, який розповідає молодим людям про таїнство шлюбу в контексті християнської віри, пояснює, чому він є – нерозривним. У другому, медичному блоці, що його проводять медики, висвітлюються теми сексуальних стосунків подружжя. У наші дні – ще живе стереотип, відповідно до якого церква на сексуальні стосунки дивиться як на щось нечисте. Насправді все не так. Людину створено як чоловіка і жінку, тобто кожен із нас має конкретні фізіологічні і психологічні особливості. Господь побажав, щоб рід людський продовжувався через статевий зв'язок, що означає: сексуальні стосунки поєднані не лише із задоволенням, а й із зачаттям нового життя, яке має відбуватися в сім'ї. На превеликий жаль, сучасний світ, що прагне стати дедалі більш постхристиянським, відділяє статеві стосунки від кохання та сім'ї, а отже – й від поняття відповідальності. Тому сьогодні церква має не лише визнавати цю сферу, а й говорити про неї у позитивному світлі. У сучасних потоках інформації забагато розпусти й ханжества, молодь найчастіше бере «на озброєння» лише міфи про статеву сферу, котрі з реальним життям нічого

спільного не мають. Оскільки церква проголошує сім'ю одним із Таїнств, одне з її завдань – правильно подати вчення про інтимну сферу, показати її красу та делікатність.

Третій блок називається біоетичним. У ньому розповідається про природне планування сім'ї, йдеться про відповідальне батьківство, коли чоловік і жінка, спираючись на наукові знання про природу інтимного спілкування та духовні складові, свідомо підходять до питання зачаття, вагітності й народження дитини. Ще один блок присвячено психологічним засадам сімейної гармонії. Його веде психолог, який не тільки пояснює психологічні відмінності між чоловіками та жінками, а й допомагає парі розібратися в тому, що є закоханість, а що є справжнім коханням, розповідає про причини сімейних дисгармоній та їх подолання. Сьогодні всі прагнуть стабільності, хочуть впевненості в завтрашньому дні, мріють стати щасливими, але при цьому не завжди розуміють, як цього досягти. Є одна парадоксальна істина, яку чимало богословів навіть називають парадоксом церкви. Вона полягає в тому, що, аби стати щасливим, потрібно... відмовитися від пошуку власного щастя і просто дарувати себе іншому.

– Гарно... А що коли через таїнство вінчання хочуть пройти молоді люди, які належать до різних конфесій?

– Відповідь на це запитання дає п'ятий, так званий канонічний, блок, у якому висвітлюються церковно-юридичні моменти. Наприклад, як церква сприйме союз, якщо я греко-католик, а вона – протестантка чи православна. Мені відомий один парадоксальний випадок, коли наречена була юдейкою з України, а наречений – сирійцем зі змішаної мусульмансько-християнської сім'ї, причому сам він точно не знав, хто він – мусульманин чи християнин. Це була дивна ситуація. Вони повінчалися десь у Сирії, в одному з православних храмів.

– Програма вашого інституту побудована на християнських цінностях і передбачає, що людина практикує духовне життя в рамках церкви, тобто молиться, сповідається, покаяється, намагається долучитися до таїнств. Фактично, в неї вже сформовані певний спосіб мислення і стиль життя. Але якщо дівчина чи хлопець не долучені до церковного життя – що тоді?

– Звісно, ідеальний варіант – коли підготовка до шлюбу відбувається в родині. Але сьогоднішні сім'ї й самі далекі від ідеальних – не всі батьки знають, як правильно підготувати свою дитину до шлюбу. Бувають випадки, що після проходження курсу молоді розходяться, хоча до того в їхніх родинях уже все було готове до весілля. Чому так трапляється? Тому, що вони раптом усвідомлюють, що між ними немає кохання, що краще їм розлучитися тепер, ніж потім мучити одне одного в шлюбі... Звісно, я намалював ідеальну картину того, як усе відбувається, але на практиці не завжди можна провести 18 повноцінних зустрічей, наприклад, у селі. Взагалі, щойно цей рух розпочався при храмах – ми перестали проводити курси в рамках нашого закладу. При храмах такі лекторії функціонують значно краще. Спочатку люди приходять до церкви по науку, а потім – для здійснення таїнства вінчання. Інколи для священника це єдина нагода звернутися до людей, бо сьогодні в нас багато, як я їх називаю, «горизонтально-вертикальних» християн, яких вносять для хрещення, вводять для вінчання і виносять для поховання.

– Юрію Теодоровичу, як дивляться представники місцевих органів влади на цей досвід, і як ви оцінюєте можливість створення цільової державної програми (тренінгу) з підготовки нинішніх старшокласників і студентів до побудови сім'ї? Адже інтерес до цієї теми зараз високий як ніколи. Недарма Київ із захопленням читає «Чоловіки з Марса, жінки з Венери»...

– Завдяки нашим контактам на Західній Україні я знаю, що керівники місцевих управлінь у справах сім'ї та молоді ставляться до цього дуже позитивно. Але я не думаю, що такі курси слід робити централізовано від держави. Нашим людям не можна нічого нав'язувати. Держава повинна лише створити певні умови для розвитку таких програм на місцях. Наш інститут колись першим організував такі курси, потім хтось узяв із нас приклад і створив щось аналогічне, тобто ідея «пішла», і вона активно працює сьогодні. Зараз ми займаємося цивільними шлюбами. Хоча це й деструктивне явище, у ньому криється деяка щирість моло-

дих людей, які не хочуть створювати сім'ю, бачачи, як багато їх розпадається сьогодні. Церква в особі своїх наукових інститутів мусить дати відповідь на це явище.

– На сайті Інституту родини та подружнього життя (www.family-institute.org.ua) я прочитала, що, окрім зазначеної діяльності, ви ведете ще три інші просвітницькі програми, також прямо пов'язані з сім'єю та молоддю...

– Так, це «Етика сімейного життя. Християнський погляд» (180 годин), «Сексуальність людини. Міфи і правда» (12 годин), «Метод природного планування сім'ї» (72 години). У рамках «Етики сімейного ЖИТТЯ» читаються такі предмети: (основи антропології, філософія любові, етика сімейного життя; психологія сімейних відносин, отці церкви про сім'ю та шлюб, міфи і правда про сексуальність людини, розвиток дитини в утробі матері, біоетика, планування сім'ї, педагогіка сімейних стосунків тощо. Всі ці лекції читають дипломовані спеціалісти – доктори філософії та богослов'я, фізіологи, кандидати медичних наук, педагоги та священики. На цьому курсі у нас буває від 20 до 120 осіб. Причому приходити може хто хоче.

Другий курс – «Сексуальність людини. Міфи і правда» розрахований на учнів старших класів. Зазвичай у школах він проходить на ура. На цьому курсі ми говоримо про [особливості статі й розповідаємо про міфи, пов'язані з так званим безпечним сексом, навчаємо шанобливо ставитися до людської тілесності, розглядаємо такі, теми, як дружба і кохання, дошлюбний і позашлюбний секс, їх наслідки, говоримо про спокусу та самоповагу, розповідаємо про види контрацепції, про її негативний вплив на здоров'я чоловіка і жінки. Насамкінець ми показуємо хороший півгодинний фільм про розвиток дитини в утробі матері, а потому – демонструємо шестихвилинний фільм-шок про те, що таке аборт. Дехто цю методи критикує й каже, що таких жахливих картинок дітям показувати не можна, але ми так не вважаємо. Підліткам зі слабкими нервами ми пропонуємо виходити.

Третій курс – про методи природного планування сім'ї – читається для підготовки відповідних інструкторів, які опісля братимуть участь у підготовці молоді до шлюбу. Цей курс розкриває особливості фізіології жінки, описує особливості її циклу. Він підготовлений на основі методу, розробленого за участі Міжнародної організації захисту людського життя (Human Life International). Інколи його асоціюють із контрацептивним засобом, але все якраз навпаки. У житті подружньої пари буває період, коли треба зачекати із зачаттям дитини, і якщо контрацепція (можливо, за винятком презерватива) покладає відповідальність на жінку, то цей метод навчає чоловіка, зважаючи на цикл дружини, поділяти з нею частину відповідальності й утримуватися. У нас його читають медики, акушери-гінекологи, біологи і фізіологи, тобто люди, котрі добре знають анатомію та фізіологію жіночої репродуктивної системи, які, до того ж, є глибоко віруючими людьми.

УДК: 330.342.146

Л.Т. Шевчук, О. В. Повстин

ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СІМ'Ї

Сім'я – первинна ланка суспільства. Від її стійкості, економічної стабільності, особливостей розвитку залежить соціально-економічне зростання країни та її регіонів. Останнім часом процес формування, становлення та розвитку сучасної української сім'ї відбувається у складних політичних і суперечливих соціально-економічних умовах, під впливом яких спостерігається погіршення фізичного і психічного стану здоров'я людей, зростання агресивності, поглиблення нездатності розв'язувати проблеми і конфлікти, що виникають на їх життєвому шляху. Ці проблеми зумовлюють втрату сім'єю здатності виконувати життєво необхідні функції, що дозволило говорити про трансформацію сім'ї, найважливішими ознаками якої є висо-

кий рівень незадоволеності подружнім життям, дисфункційний розвиток взаємин у шлюбі, конфліктність, стійка орієнтація подружжя на розлучення та малодітну сім'ю, нездатність досягти злагоди, зростання кількості розлучень тощо. Оскільки трансформація сім'ї зумовлюється активізацією, насамперед, низки негативних ознак, що загрожує безпеці суспільства, то очевидно, що вивчення таких явищ є вкрай актуальним завданням сьогодення з метою розробки заходів для поліпшення ситуації. У зв'язку із сказаним тема цієї публікації, яка присвячена оцінці соціально-економічних наслідків трансформації української сім'ї, є актуальною і своєчасною.

Проблеми функціонування та трансформації сім'ї постійно перебувають в центрі уваги відомих вчених, зокрема С. Пирожкова, Е. Лібанової, У. Садової, Л. Семів та ін. Дослідженню функціонування сім'ї в період кризи та трансформації суспільства присвячені публікації Н. Гапон, М. Дубняк, Т. Гайналь, І. Горшкової, І. Шуригіна, Є. Ачільдєва, Н. Арістова та ін. Активно досліджувалися і соціально-економічні наслідки трансформації української сім'ї. Так, вивченням конструкту культурації та інкультурації займалися М. Беннет, Дж. Беррі, Р. Бріслін, С. Бочнер, Д. Мацумото, М. Мід, Н. Хрустальова, Л. Шайгерова та ін. Разом з тим, важливо здійснити поглиблені дослідження соціально-економічних наслідків трансформації української сім'ї, які сформувалися в період останньої фінансово-економічної кризи, оскільки від результатів таких досліджень залежатиме можливе виникнення нових подібних проблем і їх попередження в найближчій перспективі.

Упродовж століть у самосвідомості українського народу формувалися основоположні вартості української родини: духовність, злагода, добробут, батьківство-материнство, патріотизм. Але після встановлення радянського режиму, з 20-х рр. XX ст. почалася активна трансформація української сім'ї, негативними наслідками якої стали деформація інституту сім'ї, викорінення українських родинних традицій, формування ґрунту для сексуальної збоченості. Останні швидко поширилися завдяки тому, що місце теологічного виховання зайняло виховання атеїстичне, яке супроводжувалося руйнуванням церков, викоріненням традиційних релігійних сімейних свят та запровадженням свят «радянського змісту». Культивувалася родинна зрада, класова ненависть, доноси.

Повоєнні роки ознаменувалися новими хвилями репресій, свавіллям, депортаціями родин, сіл, що зруйнувало економічні основи сім'ї. Трансформація сім'ї активізувалася в результаті організованих голодоморів, масових розстрілів «класових ворогів» та державної «конвеєризації виховання». Була організована міграція молоді, яка стала потужним фактором формування психології «перекотиполя» і ставлення до нього у суспільстві як до нормального явища. В результаті зросло безпритульність дітей, яке спровокувало у наступних поколіннях вироблення суспільної байдужості до дитячої долі, до нехтування багатьох осіб батьківськими обов'язками.

У часи «хрущовської відлиги» елементи традиційної культури української родини збереглися подекуди у селах, а в містах вони населенням приховувалися, або ж їх практично не дотримувалися. Знищенню традиційної української культури сприяла русифікація населення: російська мова тими чи іншими способами запроваджувалася і утверджувалася у вищих навчальних закладах, театрах, музеях, на промислових підприємствах. Формувалася суспільна думка, що розмовляти українською мовою – це виглядати відсталою, некультурною і меншвартісною людиною.

Проте тотальна русифікація не змогла знищити українську мову, яка й допомогла українській родині передавати наступним поколінням національні традиції та й зберегти інститут сім'ї [6]. Однак інтенсивне насаджування нових ідеологічних культурних цінностей нанесло непоправну шкоду моральному устрою української сім'ї. Адже відбулися деформація та переорієнтація сімейних цінностей, що вкрай негативно позначилося не тільки на формуванні і

розвитку української культури, ментальності, установках щодо збереження українського генофонду, але й на соціально-економічному розвитку України та її регіонів.

Після здобуття Україною незалежності та відкриття кордонів процеси деформації та переорієнтації сімейних цінностей поглибилися. До насаджуваних «зверху» протягом десятиліть культурно-ціннісних орієнтацій додалися ті, які вбиралися індивідами добровільно, через власний досвід та особисте спостереження за сімейним життям в європейських країнах. Цей досвід накопичувався і завдяки засобам масової інформації, в яких часто деформовані, викривлені та недолугі сімейні стосунки подавалися як досягнення сучасної цивілізації, закладаючи підвалини для подальшого розхитування устоїв української родини та знищення її основ. При цьому часто стверджувалося, що такий розвиток подій є об'єктивним, оскільки він визначається подальшим поглибленням глобалізаційно-інтеграційних процесів.

Отже, як бачимо, важливим фактором і водночас неминучим соціально-економічним наслідком трансформації української сім'ї у другій половині ХХ ст. стала активна акультурація, зокрема ідеологічна акультурація українських родин.

За визначенням, яке знаходимо в енциклопедії, акультурація (*acculturare* – від лат. *ad* – до і *cultura* – утворення, розвиток) – це процес взаємовпливу культур, сприйняття одним народом повністю чи частково культури іншого народу. Доведено, що акультурація може стати першим кроком на шляху до повної асиміляції [2].

В сучасній науковій літературі акультурація – це не тільки процес взаємовпливу культур, але також і результат цього впливу, що характеризується сприйняттям однією з культур (частіше тією, що менш розвинена, хоч можливим є і протилежний вплив) елементів іншої, а також виникненням нових культурних явищ [14].

Проблеми акультурації опинилися в центрі уваги американських етнографів у другій половині ХІХ ст. Термін «аккультурація» почав застосовувати американський етнограф У.Х. Хоумз наприкінці ХІХ ст. Згодом його використання поширилося, а сама дефініція «аккультурація» стала багатозмістовною. Так, Дж. Боас трактував акультурацію як процес уподібнювання однієї культури з іншою культурою, а У.Дж. Макджі вважав, що акультурацію слід тлумачити як процес передачі елементів однієї культури іншій.

Дослідження акультурації як процесу взаємовпливу культур, а також як результату цього впливу почалося в 20-30 рр. ХХ ст. у зв'язку з вивченням впливу «білої» американської культури на індіанців та чорних американців (М. Мід, М. Уілсон, А. Лессер, І. Шапера, Р. Лоуї, Л. Спайер, Р. Турнвальд, Б. Малиновський, М. Херсковіц, Р. Редфілд та Р. Лінтон). Результатом цих досліджень, стало виділення донорської та реципієнтської групи в культурному контакті. При цьому було встановлено, що реципієнтна культура відбирає елементи культури в «культурному фокусі», адаптуючи, відкидаючи або синкретизуючи їх. На думку Р. Лінтона, домінуюча спільнота примусовим шляхом спричинює «прямі культурні зміни» підлеглої спільноти, тоді як сама вільно обирає напрям культурного розвитку [14].

Є й інші тлумачення акультурації. Зокрема її трактують як:

– процес засвоєння етносом, групою індивідів, особистістю, вихованою в одній культурі, елементів іншої культури, субкультури, картини світу, зокрема прецедентних феноменів (текстів, імен, ситуацій, стереотипів мовного спілкування тощо). Нова культура може повністю або частково прийматися або не прийматися [17];

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.